



ÖZBEKİSTAN ÜLKE RAPORU

Aralık 2021



KOLAY İHRACAT PLATFORMU

Bu rapor T.C. Ticaret Bakanlığı www.kolayihracat.gov.tr adresinden derlenmiştir.



Kolay İhracat Platformu

İhracatla ilgili her şey tek platformda! Size en uygun hedef pazarları bulun, pazarlar ile ilgili bilinmesi gerekenleri öğrenin, sektör analizlerini inceleyin ve ihracatınızı arttırın!



Akıllı İhracat Robotu

Makine öğrenmesi ve yapay zeka teknolojisi kullanan Akıllı İhracat Robotu, firmanızın geçmiş verileri ve farklı veri kaynaklarından gelen milyonlarca satırı işleyerek size özel hedef pazar önerileri üretir. İhracat Robotu'nun önerilerini görüntüleyin!



Pazara Giriş Haritası

Gümrük vergi oranları, tarife dışı önlemler, ikili anlaşmalar ve hedeflediğiniz pazara dair bilmeniz gereken birçok bilgi Pazara Giriş Haritası'nda. İnceleyerek hazırlıklarınızı tamamlayın!



İhracata Dair Her Şey

Global trendleri içeren detaylı sektör analizleri, ülke potansiyel sektörlerini ve teknik engellerini görebileceğini ülke raporları, size özel haberler, dış ticaret mevzuatı ve ithalatçılarla etkileşiminizi arttırmak için fuarlar ve heyetlerin tümü bir arada. Hemen yararlanmaya başlayın!




KOLAY İHRACAT PLATFORMU

www.kolayihracat.gov.tr



Özbekistan

En büyük ithalatçı 2020

En büyük ihracatçı 2020 




Çin Halk Cumhuriyeti

4.44 Milyar
Dolar



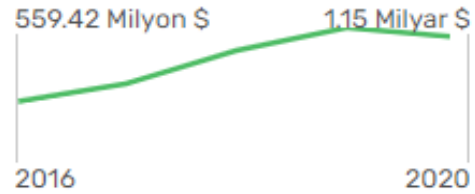
Diğer

23.93 Milyar
Dolar

Türkiye'nin ithalatı 



Türkiye'nin ihracatı 



GENEL GÖRÜNÜM

Orta Asya'nın merkezinde bulunan Özbekistan, dünyanın 86. büyük ekonomisine sahiptir. 1997 yılından bu yana her yıl %4'ün üzerinde büyüme kaydeden Özbekistan ekonomisi, güçlü yatırım büyümesi, artan tarımsal üretim ve inşaat faaliyetleri ile günümüzde de gelişimini sürdürmektedir. Özbekistan, Dünya Bankası "İş Yapma Kolaylığı" endeksinde 69. sıradadır.

Özbekistan'ın başkenti Taşkent'tir. Resmi para birimi Özbekistan Somu'dur (UZS). Resmi dil olan Özbekçe, Orta Asya genelinde en çok konuşulan dildir. Özbekistan nüfusunun %5'ini Ruslar oluşturmakta, Sovyetler döneminden kalan etkilerin devam etmesi ile Rusça da yerel halk tarafından konuşulan diller arasındadır. Yönetim biçimi olarak başkanlık sistemi belirlenmiştir, ancak demokratik sistemi yerleştirmeye yönelik çok partili sisteme geçiş için düzenlemeler yapılmaktadır. Özbekistan, günümüzdeki yedi bağımsız Türk devletinden biri olup Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSÖY) üyesidir. Bunun yanında, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı ve Birleşmiş Milletler üyeliği bulunmaktadır.

33,5 milyonluk nüfusu ile Özbekistan dünyanın 42. kalabalık ülkesidir. Genç bir nüfusa sahip olan Özbekistan'da nüfusun %56'sı 25 yaş ve altıdır. İşgücüne katılım oranı %65 ve işsizlik oranı %5,9'dur. İşgücünün %46'sı hizmetler sektöründe, %29'u sanayi sektöründe ve %25'i tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Dünya Bankası'na göre, 2019 yılındaki GSYH büyüklüğü cari fiyatlarla 57,9 milyar dolardır. 2019 yılında yıllık reel olarak %5,56 oranında büyüyen Özbekistan ekonomisinin, 2020 yılında COVID-19 pandemisinin etkisi ile büyümesinin %1,8'e yavaşlayacağı beklenmektedir.

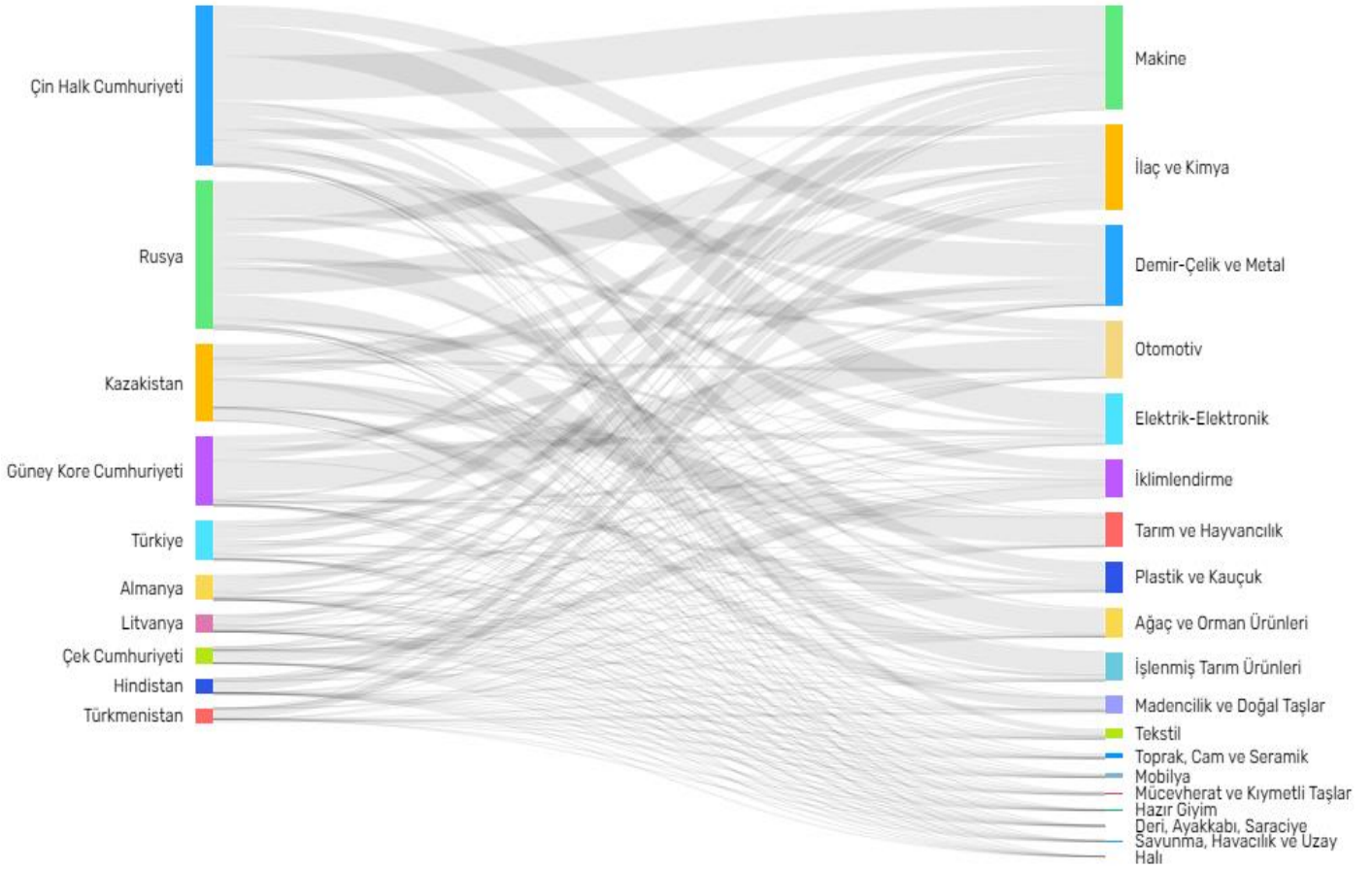
Comtrade verilerine göre, Özbekistan 2019 yılında toplam 14,9 milyar dolarlık ihracat ve yaklaşık 21,8 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. En yakın ticari ilişkilerini Çin, Rusya, Güney Kore, Kazakistan ve Türkiye ile kurmuştur. Türkiye, 2019 yılında Özbekistan'a 1,23 milyar dolarlık ihracat yaparken Özbekistan'dan 1,14 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. 2019 yılında 2,3 milyar dolarlık ikili ticaret büyüklüğü ile Özbekistan, Türkiye'nin 36. büyük ticari ortağıdır. Son 5 yılda Özbekistan'a ihracatımızın ithalatımızdan daha yüksek büyüme oranına sahip olması Özbekistan'a net ihracatımızın artış trendinde olduğunun göstergesidir.

TİCARİ CAZİBE FAKTÖRLERİ

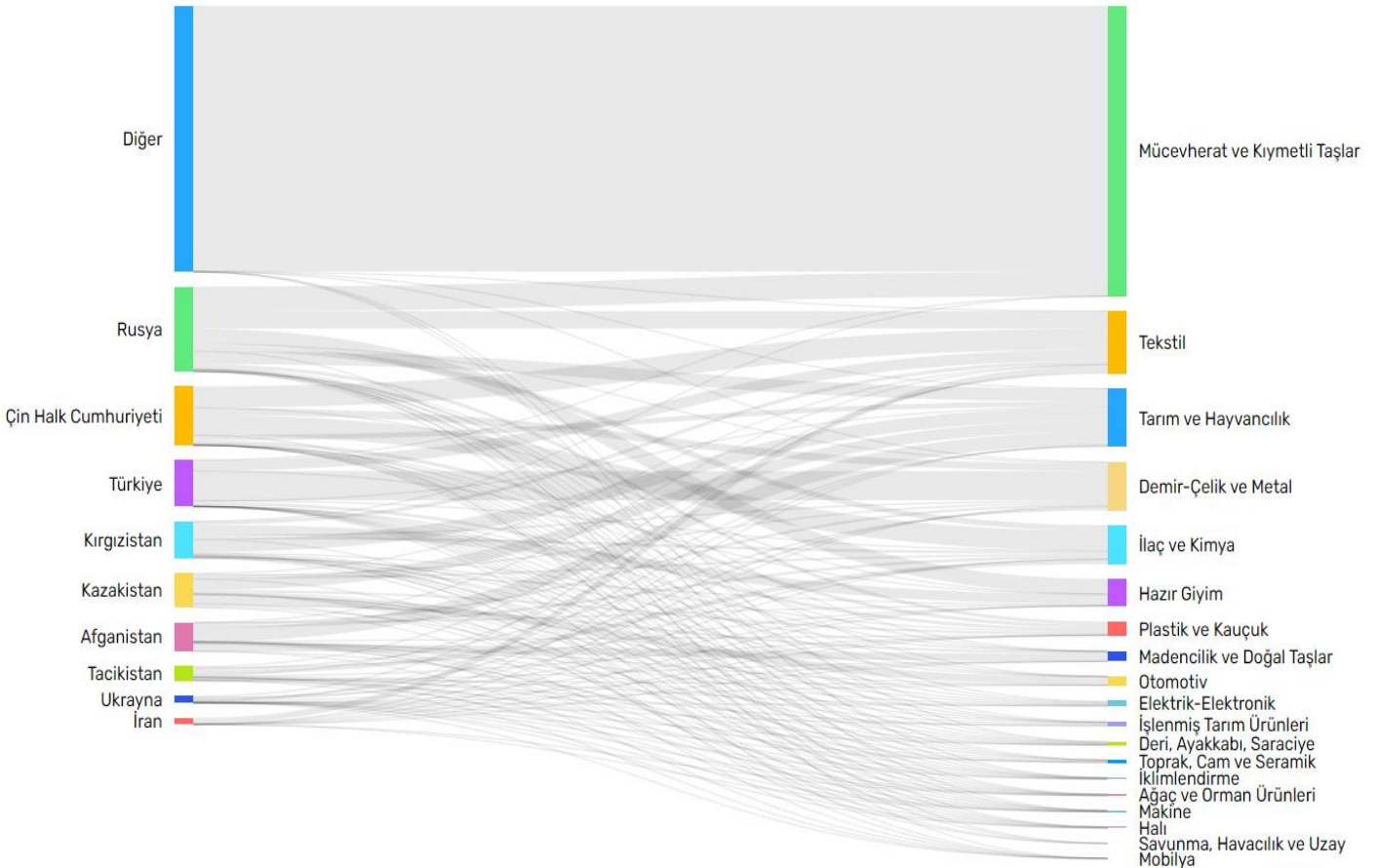
İş yapma kolaylığındaki durumu	3/ 5
Lojistik performansı	2/ 5
Mal ve hizmet ithalatı büyüme (yıllık)	24.88%
Vizesiz Geçiş	Var
Mal ithalatı 2020	20.02 Milyar \$
Bir iş kurmak için gereken süre	3,0 gün
Enflasyon (yıllık)	-
Gayri safi yurtiçi hasıla	57.92 Milyar \$
GSYİH büyüme (yıllık)	5.56%
Kişi başına düşen brüt milli gelir, PPP (cari uluslararası dolar)	7.42 Bin \$
Mal ve hizmet ithalatı ((%GSYİH)	41.82%
Mal ihracatı 2020	13.28 Milyar \$
Mal ve hizmet ihracatı büyüme (yıllık)	23.92%
Hava Taşımacılığı, navlun (milyon ton-km)	70.5
Konteynır Liman Trafiki (TEU: 20 fit eşdeğer birim)	-
Tarımsal Katma Değer (% GSYİH)	25.52%
Endüstriyel Katma Değer (% GSYİH)	33.16%
Hizmet Katma Değer (% GSYİH)	32.25%
Mal ve Hizmet İhracatı (%GSYİH)	31.2%
Toplam Nüfus	33.58 Milyon
Doğrudan Yabancı Yatırım, net girişler (% GSYİH)	4%
Mal ticareti (% GSYİH)	61.96%
Resmi döviz kuru (1 USD karşılığı yerel para birimi)	8,836.79
Sevkiyat noktasından yükleme limanına ortalama teslim süresi	16.0 gün
Teslim limanından alıcıya ortalama teslim süresi	3.0 gün

DIŞ TİCARET DESENİ

ÜLKENİN İTHALATI



ÜLKENİN İHRACATI



SEKTÖRLER FIRSATLAR

Hizmetler sektöründe ulaşım ve turizm, Özbekistan'da öne çıkan alanlardır. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü verilerine göre 2019'da 6,7 milyon turist çeken Özbekistan, aynı yıl turizmde en hızlı büyüyen dördüncü ülke (%27,3) konumundadır. Sanayi sektöründe tekstil, gıda işleme, makine yapımı, metalurji ve madencilik en çok üretimin yapıldığı alanlardır. Doğal kaynaklar bakımından zengin olan Özbekistan'da doğal gaz, petrol, kömür, altın, uranyum, gümüş, bakır mamüllerinin işlenmesi ve ihraç edilmesi ekonomiye önemli ölçüde katkı sağlamaktadır. Buna ek olarak, gelişmekte olan ve yabancı yatırımların ilgisini çekmeye başlayan otomotiv sektöründe, Almanya'nın Daimler-Benz ve Güney Kore'nin Daewoo firmalarının yatırımlarıyla kayda değer gelişmeler sağlanmıştır.

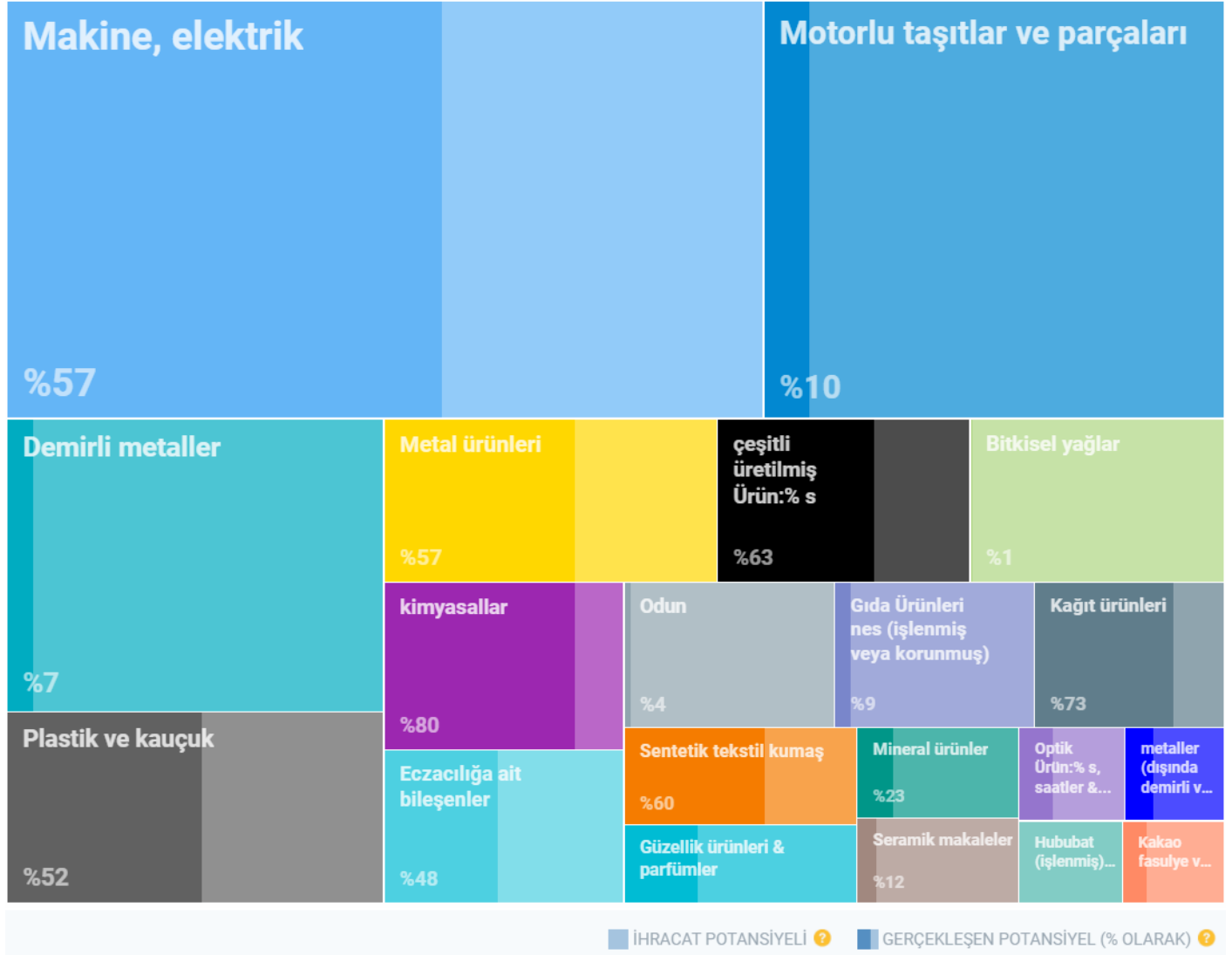
Tarımın ekonomide büyük rol oynadığı Özbekistan'da başlıca tarım ürünleri pamuk, ipek, sebze, meyve, tahıl ve hayvancılık ürünleridir. Hükümetin yürüttüğü ithal ikameci politikanın bir parçası olarak Özbekistan kendi kendine yeterli bir tahıl üreticisi ülke olmayı ve meyve ve sebze üretimini çeşitlendirmeyi hedeflemektedir.

Türkiye'nin Özbekistan'a en fazla ihracat yaptığı sektörler makineler ve mekanik parçalar, plastik ve mamülleri, demir çelik ürünleri, elektrikli cihazlar ve mobilyadır. Son 5 yılda her biri artış gösteren bu sektörler arasından yıllık ortalama %72 büyüme ile halılar en çok artış gösteren sektördür. Yıllık ortalama %13 büyüme ile plastik ve mamülleri ise en düşük artışı gösteren sektördür.

Özbekistan'da yılda yaklaşık 6 milyon ton meyve ve sebze üretilmekte olup, bu miktar iç piyasanın ihtiyacını fazlasıyla karşılamakta, ancak meyve sebze işleme tesislerindeki yetersizliklerden ve eski teknoloji kullanımından ötürü üretimi yapılan mallar istenilen düzeyde işlenememektedir. Ülkede tarım alanındaki verimliliği artırmaya yönelik bilimsel çalışmalara büyük önem vermektedir. Bu amaçla, Özbek Tarımı Bilimsel Verimlilik Merkezi'ni kurmuştur. Bu kuruluş, Tarım Bakanlığı ve diğer kuruluşlarla işbirliği yaparak ülkedeki tarım komplekslerinin sorunları konusunda bilimsel araştırmalar yapmayı ve tarımsal üretim etkinliğini en üst seviyeye çıkarmayı hedeflemektedir. Türk ihracatçıların, Özbekistan'da tarım teknolojisi alanındaki ihtiyaçları giderme ve verimliliği artırmaya çalışan ilgili kuruluş ile işbirliği fırsatlarını değerlendirmeleri faydalı olacaktır.

Türkiye'nin Özbekistan'dan en fazla ithalat yaptığı sektörler bakır ve mamülleri, pamuk, çinko ve mamülleri, plastik ve mamülleri ve sebzelerdir. Son 5 yılda her biri artış gösteren bu sektörler arasından yıllık ortalama %113 büyüme ile plastik ve mamülleri en çok artış gösteren sektördür. Yıllık ortalama %4 büyüme ile bakır ve mamülleri ise en düşük artışı gösteren sektördür.

TÜRKİYE'NİN ÖZBEKİSTAN'A İHRACAT POTANSİYELİNE GÖRE SEKTÖRLER



Önemli bulgular

Türkiye'den Özbekistan'a en büyük ihracat potansiyeline sahip ürünler;

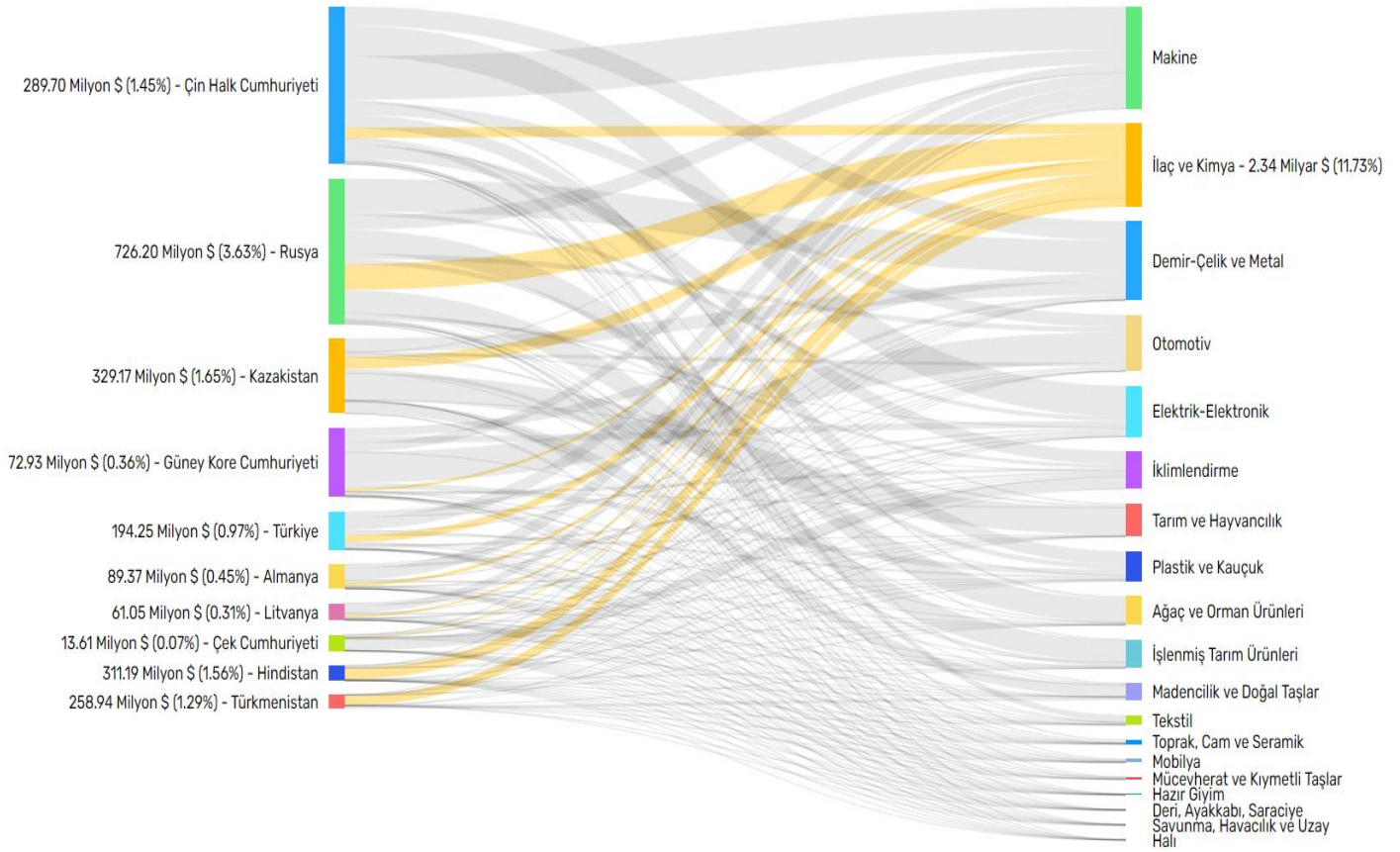
- Makine, elektrik,
- Motorlu taşıtlar ve aksamları ve
- Demirli metallerdir.

Motorlu taşıtlar ve parçaları, değer bazında potansiyel ve fiili ihracat arasındaki en büyük mutlak farkı göstererek, 279.1 milyon \$ değerinde ek ihracat gerçekleştirmeye yer bırakıyor.

ÜLKENİN İTHALAT POTANSİYELİNE GÖRE SEKTÖRLER

- 1 - İlaç ve Kimya
- 2 - Makine
- 3 - Demir-Çelik ve Metal
- 4 - Elektrik-Elektronik
- 5 - Plastik ve Kauçuk
- 6 - Tekstil
- 7 - Tarım ve Hayvancılık
- 8 - Ağaç ve Orman Ürünleri
- 9 - İşlenmiş Tarım Ürünleri
- 10 - Hazır Giyim
- 11 - İklimlendirme
- 12 - Toprak, Cam ve Seramik
- 13 - Otomotiv
- 14 - Madencilik ve Doğal Taşlar
- 15 - Deri, Ayakkabı, Saraciye
- 16 - Mobilya
- 17 - Savunma, Havacılık ve Uzay
- 18 - Halı
- 19 - Mücevherat ve Kıymetli Taşlar

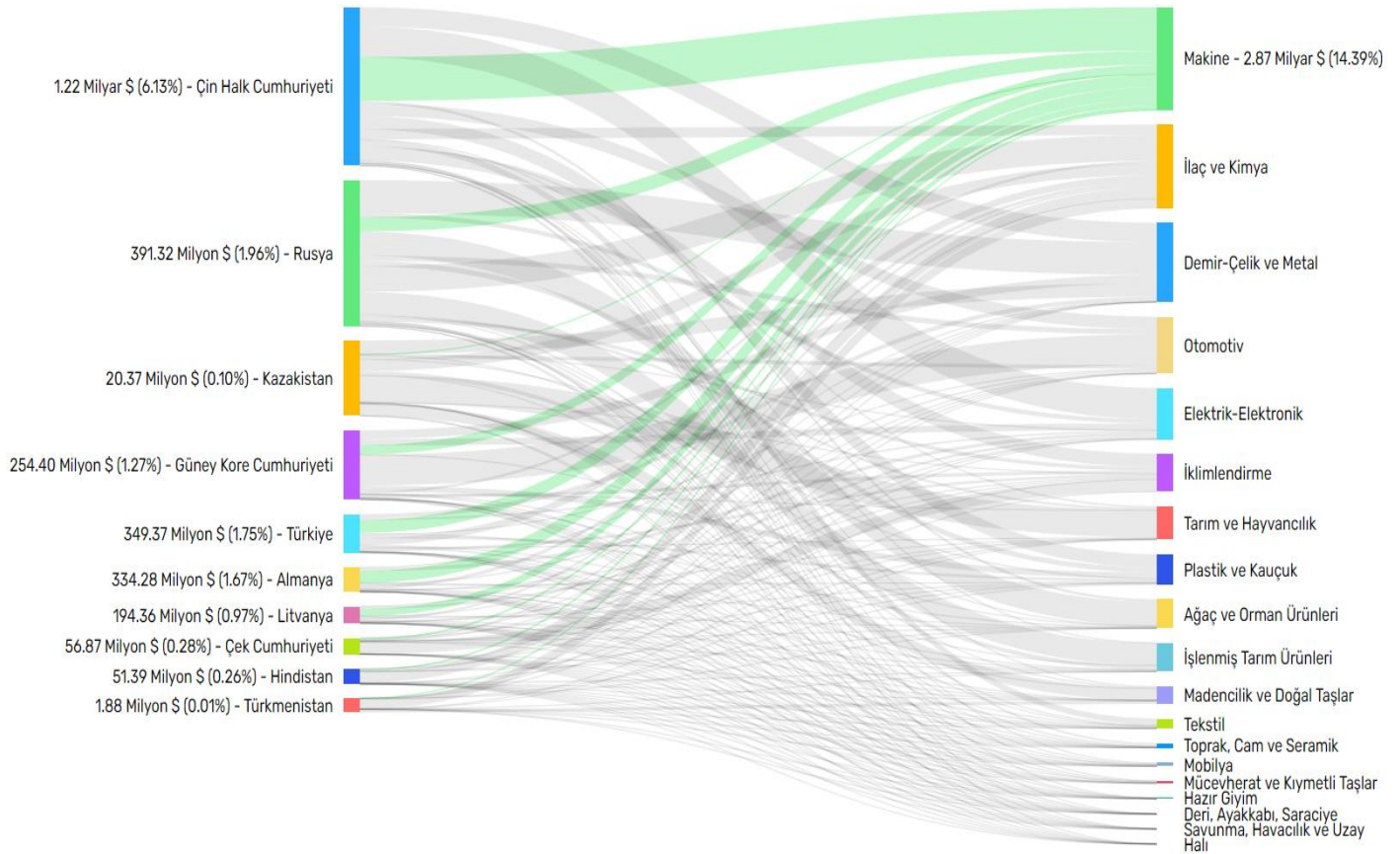
1 - İlaç ve Kimya



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	320416	Reaktif boyalar ve esası bu boyalar olan müstahzarlar
2	381239	Oksidasyonu önleyici müstah.ve kauçuk veya plastikleri dayanıklı hale getirmede kullanılan diğer stabilizatör bileşikler
3	380991	Mensucat sanayinde kullanılan boya sabitleştiriciler vb
4	320417	Pigmentler ve esası pigment olan müstahzarlar
5	320720	Cam haline gelebilen terkipler, sırlar vb. müstahzarlar
6	381590	Reaksiyon başlatıcılar, reaksiyon hızlandırıcılar ve katalitik müstahzarlar
7	291612	Akrilik asitin esterleri
8	380899	Diğer bitkileri koruyucu, geliştirici müstahsallar
9	320414	Direkt boyalar ve esası bu boyalar olan müstahzarlar
10	320490	Sentetik organik boyayıcı maddeler ve müstahzarları; diğer

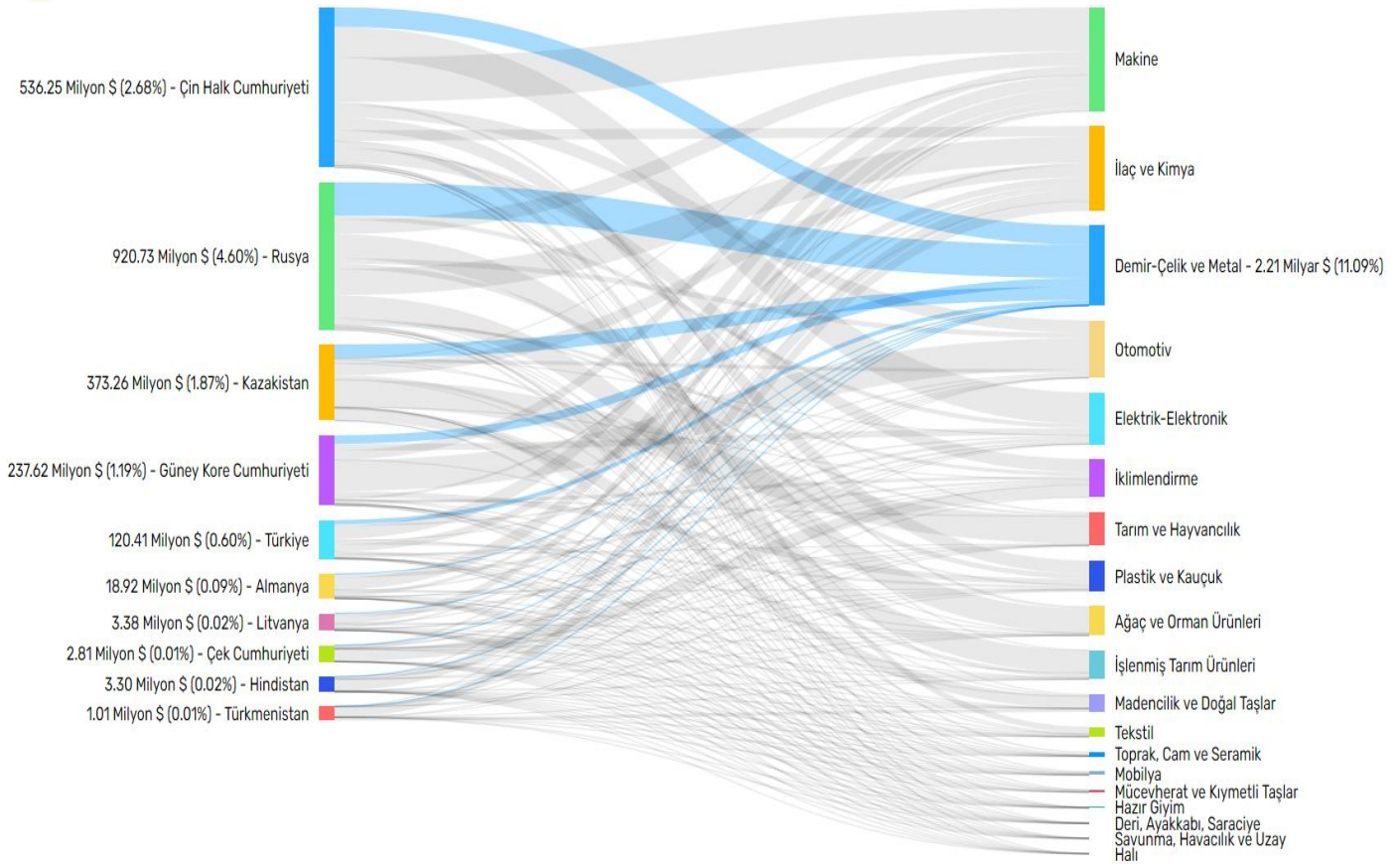
2 - Makine



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	845140	Yıkama, ağartma/boyama makineleri
2	845180	Mensucatın apresi, finisajı, emdirilmesi vb. için makineler
3	845129	Diğer kurutma makineleri>kuru çamaşır kap.>10 kg.
4	845150	Mensucatu top halinde sarma, açma, katlama, kesmeye mahsus makineler
5	843780	Hububat; baklagilin öğütülmesi, işlenmesi için makine; cihazlar
6	844540	Dokumaya elverişli lifleri bobinleme ve çilelemeye mahsus makineler
7	842449	Tarıma veya bahçeciliğe ait portatif olmayan püskürtücüler
8	844519	Dokumaya elverişli maddelerin hazırlanmasına mahsus makineler
9	844319	Diğer ofset baskı yapan makine-cihazlar
10	845130	Ütü makineleri-presler (ısı ile yapıştıran presler dahil)

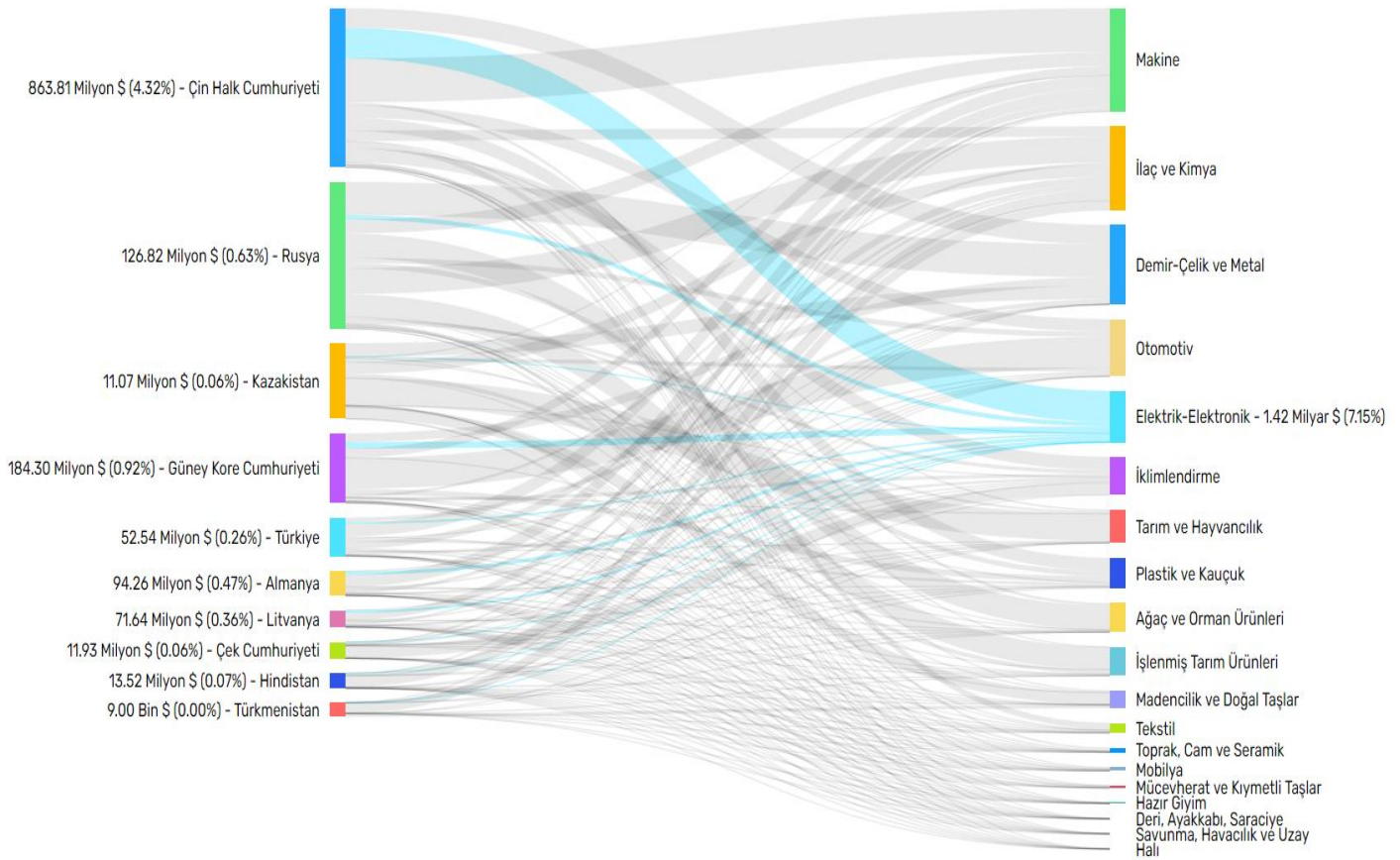
3 - Demir-Çelik ve Metal



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	730531	Demir/çelikten uzunlamasına kaynaklı diğer borular; dış çapı>406.4mm
2	722410	Külçe/diğer ilk şekillerde alaşımlı çelikler
3	810295	Molibdenden çubuk (sinterleme ile elde edilen hariç) profil, sac, şerit, yaprak
4	722880	Sondaj işlerinde kullanılan içi boş çubuklar
5	720521	Tozlar; alaşımlı çelikten
6	790310	Çinkodan ince tozlar
7	721320	Filmaşın (sıcak hadde, kangal halinde, otomat çeliğinden)
8	730439	Demir/çelikten diğer boru (kesiti daire şeklinde)
9	730890	Demir/çelikten diğer inşaat-aksamı
10	940690	Prefabrik yapılar (ahşap olanlar hariç)

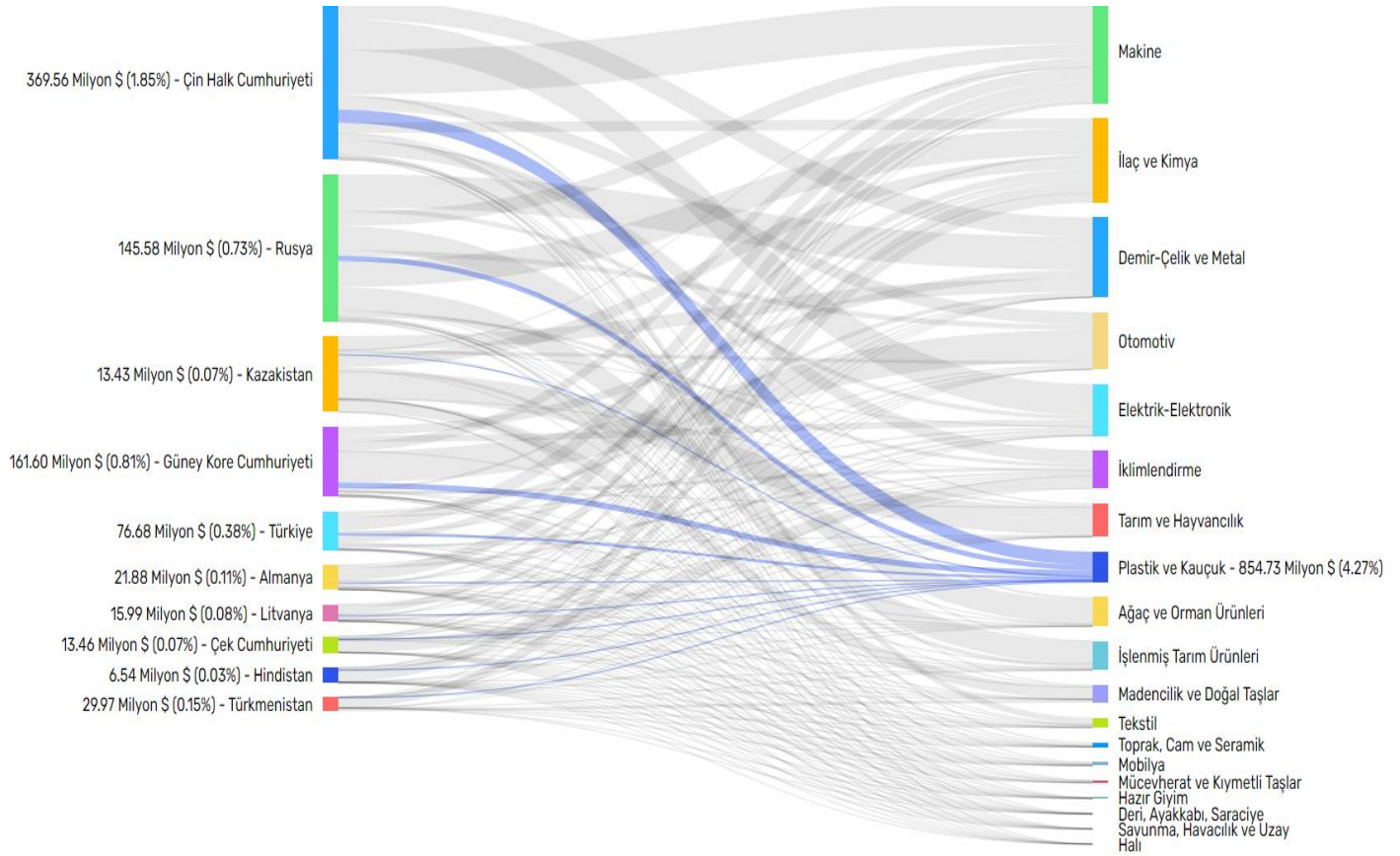
4 - Elektrik-Elektronik



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	851531	Metallere ark kaynağı için tamamen/kısmen otomatik cihazlar
2	900699	Fotoğrafçılıkta flaş ışığı meydana getirmeye mahsus cihazlar ve flaş lambaları için aksam, parça ve aksesuar
3	900659	Diğer fotoğraf makineleri
4	851539	Metallere ark kaynağı için diğer cihazlar
5	901710	Çizim masa ve makineleri
6	850434	Diğer transformatörler güç>500 kVA
7	901520	Teodolitler ve takeometreler
8	851580	Lehim, kaynak için diğer makine-cihazlar
9	850213	Dizel/yarı dizel motorlu elektrojen grupları; güç>375kVA
10	854449	Diğer elektrik iletkenleri (gerilimi=<80 V. için)

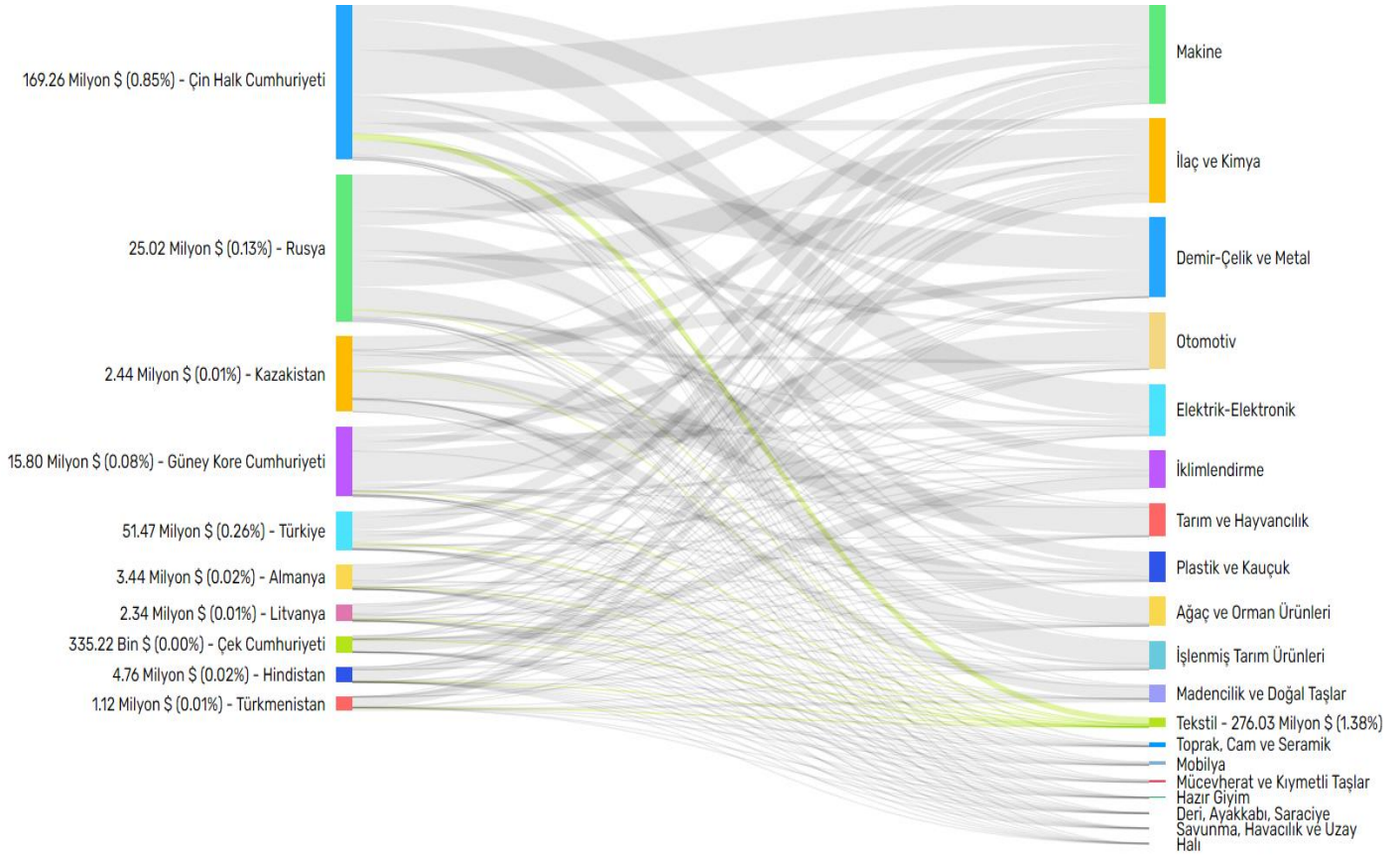
5 - Plastik ve Kauçuk



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	390799	Diğer poliesterler; doymuş, ilk şekilde
2	390690	Diğer akrilik polimerler (ilk şekilde)
3	390950	Poliüretanlar (ilk şekilde)
4	400211	Lateks şeklinde [stiren-buta.kauçuk (sbr); karboksilenmiş stiren-budatien kauçuk (xsbr)]
5	390530	Vinil alkol (hidrolize olmamış) (ilk şekilde)
6	391310	Aljinik asit, tuzları, esterleri (ilk şekilde)
7	390410	Polivinil klorür (başka maddeyle karıştırılmamış) (pvc) (ilk şekilde)
8	390720	Diğer polieterler (ilk şekilde)
9	390931	Poli (metilen fenil izosiyanat) (ham MDI, polimerik MDI) (ilk şekilde)
10	400241	Kloropren (klor butadien)kauçuk (cr) lateks şeklinde

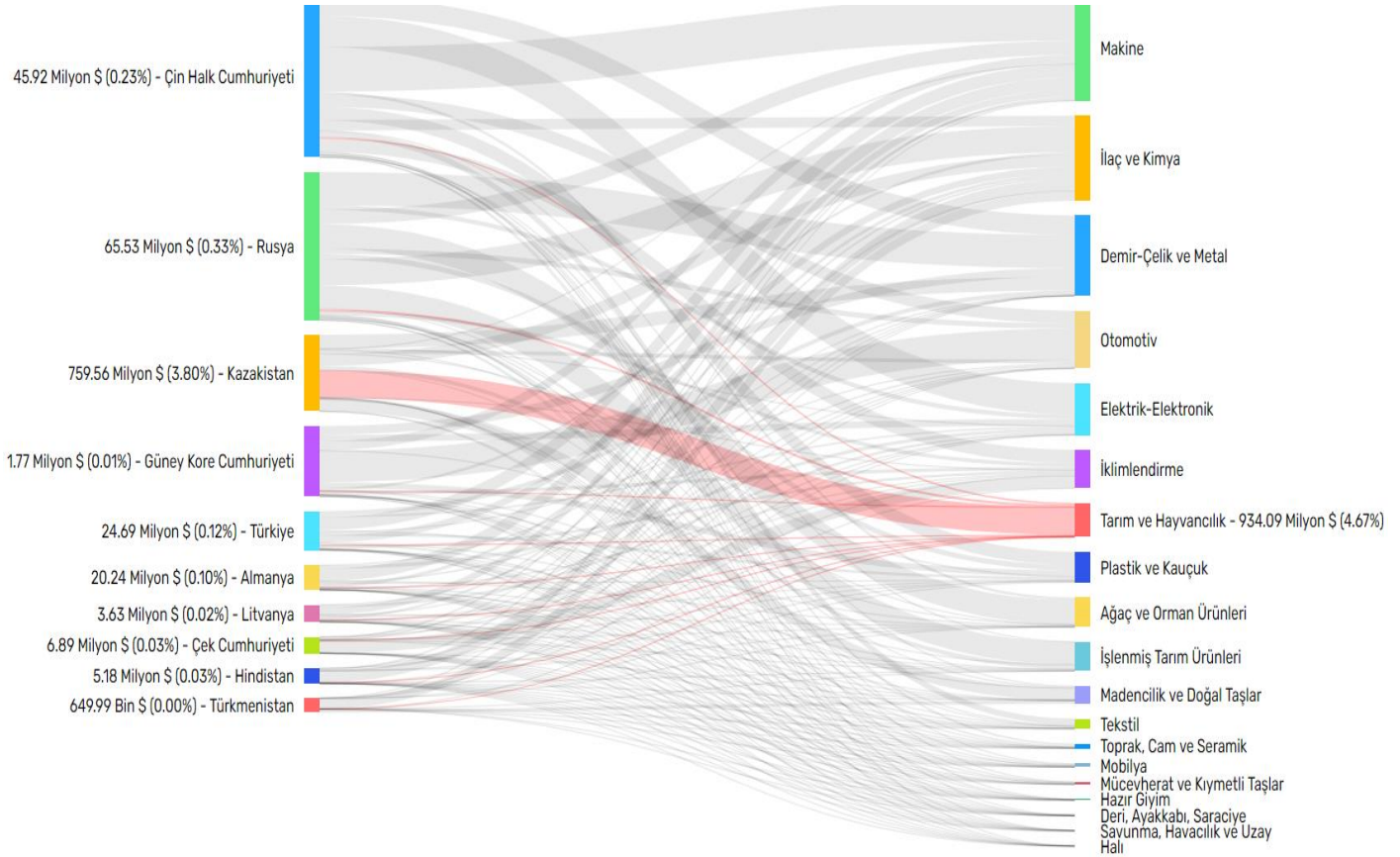
 6 - Tekstil



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	540244	Elastomerden diğer iplik (dikiş hariç); toptan, tek kat, 1m<50 tur
2	530710	Jüt ve diğer bitki kabuğu liflerinden tek kat iplikler
3	590410	Linoleum
4	591120	Dokumaya elverişli maddelerden eleklik mensucat ve gaz mensucat
5	540341	Viskoz ipeğinden suni iplik (dikiş hariç) rötör/kable (toptan)
6	590110	Kitap dış kapağında kullanılan zamk/nişastayla sıvanmış mensucat
7	540419	Diğer sentetik monofilamentler (67 desiteks/daha fazla)
8	590190	Mühendis muşambası/şeffaf bezler; hazır tualler
9	530720	Jüt, bitki iç kabuğu lif iplikleri; rötör/kable
10	560221	Keçe (diğer, yün/ince kıldan, emdirilmemiş, sıvanmamış, kaplanmamış/laminesiz)

7 - Tarım ve Hayvancılık

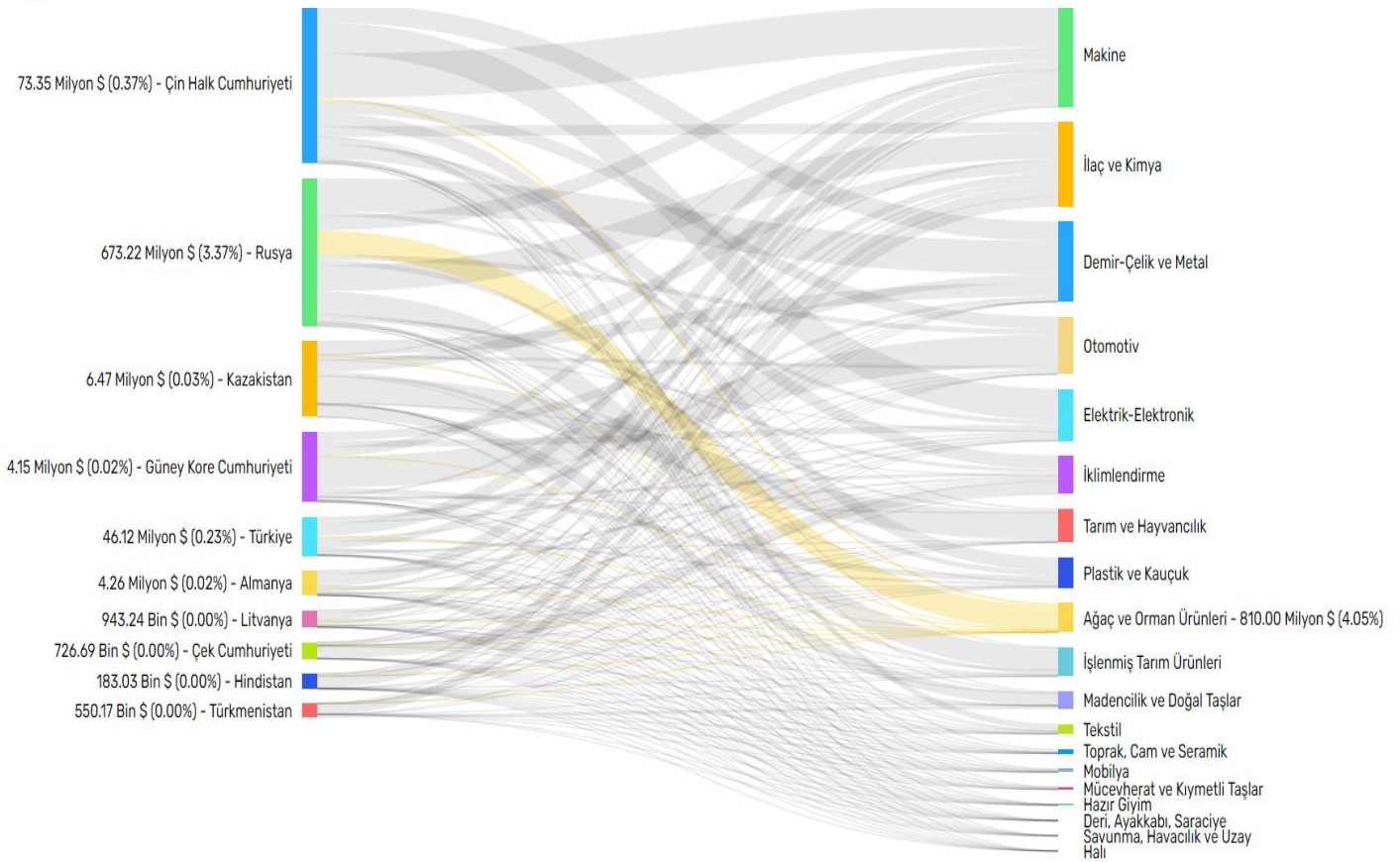


Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	010229	Canlı sığır hayvanlar, 300 kg'ı aşan bir ağırlığın aşan kesim için yetiştirilen sığırlar
2	060220	Meyveleri/sert kabuklu meyveleri yenilen ağaçlar çalılar
3	130120	Arap zımmı
4	030193	Sazan balıkları (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., vb.); canlı
5	020322	Domuz eti; but, kol vb. parçaları-kemikli (dondurulmuş)
6	010641	Arılar
7	040811	Kuş ve kümes hayvanlarının yumurta sarıları (kurutulmuş)
8	020110	Büyükbaş hayvanlarının etleri; karkas, yarım karkas (taze/soğutulmuş)
9	020441	Koyun eti; karkas ve yarı karkasları (dondurulmuş)
10	020210	Büyükbaş hayvanlarının etleri; karkas, yarım karkas (dondurulmuş)



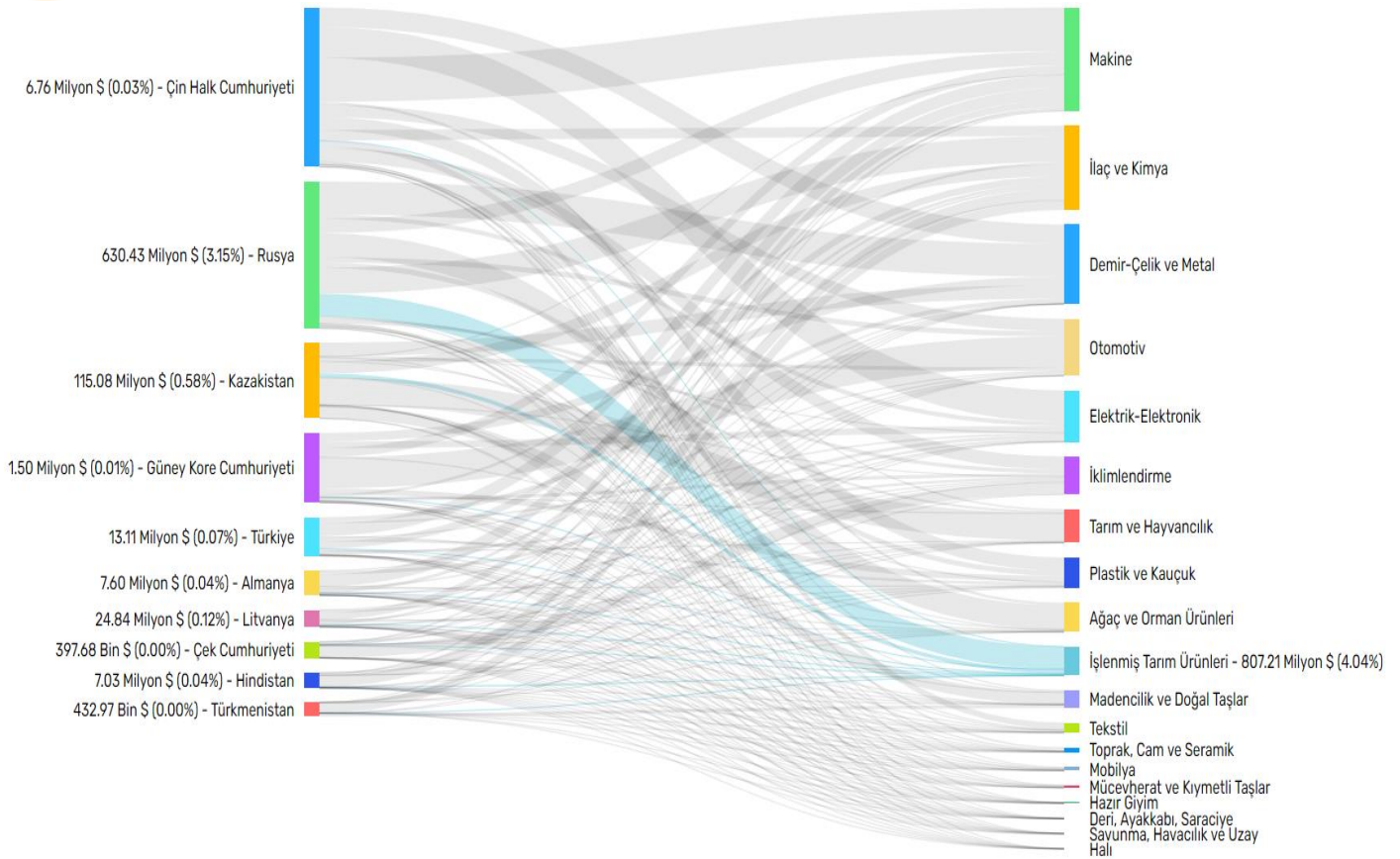
8 - Ağaç ve Orman Ürünleri



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	960200	İşli, yont.elverişli bitki./mineral madde, parafin, reçine, stearin vb'den eşya
2	481149	Kağıt/karton, selüloz vatka, selüloz liften tabakalar; zamlı/yapışkan olanlar
3	961900	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya
4	480255	Kaplamasız kağıt ve mukavva (4801 veya 4803 değil); baskı, yazma veya grafik, mekanik veya kimyasal mekanik işlenmiş elyaf ağırlığında%10 veya daha az, 40 g/m2 ila 150 g/m2 ağırlığında, rulo halinde
5	481141	Kağıt/karton, selüloz vatka, selüloz liften tabakalar; kendinden yapışkan olanlar
6	440112	Yakmaya mahsus geniş yapraklı ağaçlar; kütük, odun, çalı-çırpı demetleri halinde veya benzeri şekillerde
7	440410	İğne yapraklı ağaçtan çember, sırık, kazık, baston, şemsiye, alet sapı vb. eşya için çubuk
8	440796	Huş (Betula spp.) ağacından kereste; kalınlık > 6mm
9	440692	Geniş yapraklı ağaçlardan ahşap demiryolu veya tramvay traversleri; emprenye edilmiş (emdirilmiş)
10	480990	Diğer kopya ve transfer kağıtları

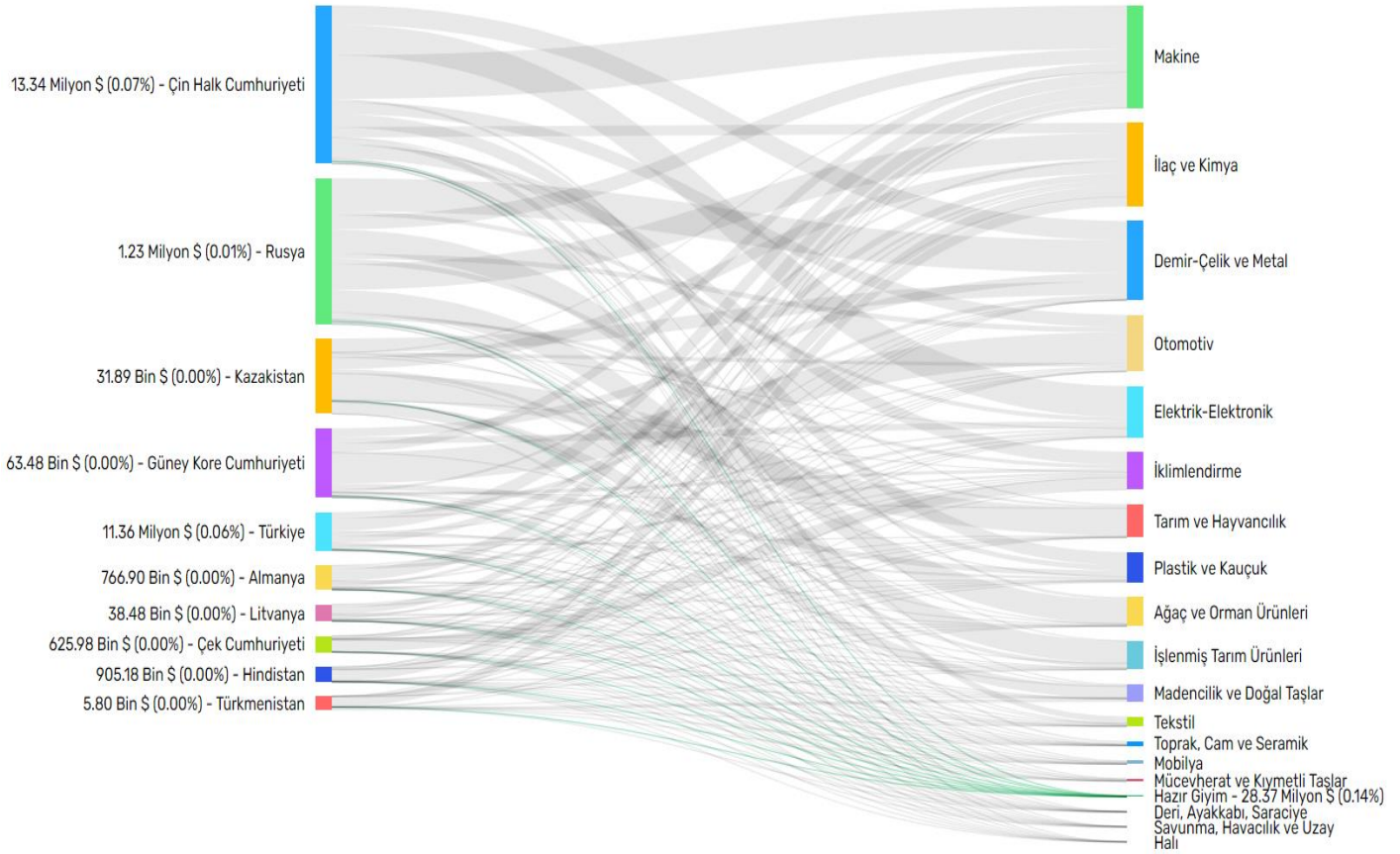
9 - İşlenmiş Tarım Ürünleri



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	151800	Hayvansal ve bitkisel yağlar vb. frak. (1516'de ki hariç)
2	150210	Sığır, koyun veya keçilerin sıvı don yağları (15.03 pozisyonundakiler hariç)
3	180500	Kakao tozu (ilave şeker/diğer tatlandırıcı maddeler içermeyen)
4	160241	Domuz but ve parçalarından hazırlanmış madde ve konserveler
5	230330	Biracılık ve damıtık içki sanayinin posa ve artıkları
6	220830	Alkol gücünün denatüre edilmemiş etil alkol% 80'den az hacme göre; alkollü içecekler, likörler ve diğer manevi içecekler: Viski: Açıklama 10 basamaklı seviyede mevcut değildir
7	151221	Pamuk tohumu yağları; ham
8	150190	Diğer kümes hayvanlarının katı yağları (02.09 ve 15.03 pozisyonlarındakiler hariç)
9	160220	Hayvanların karaciğerlerinden konserveler
10	151491	Rep, kolza, hardal yağı; ham

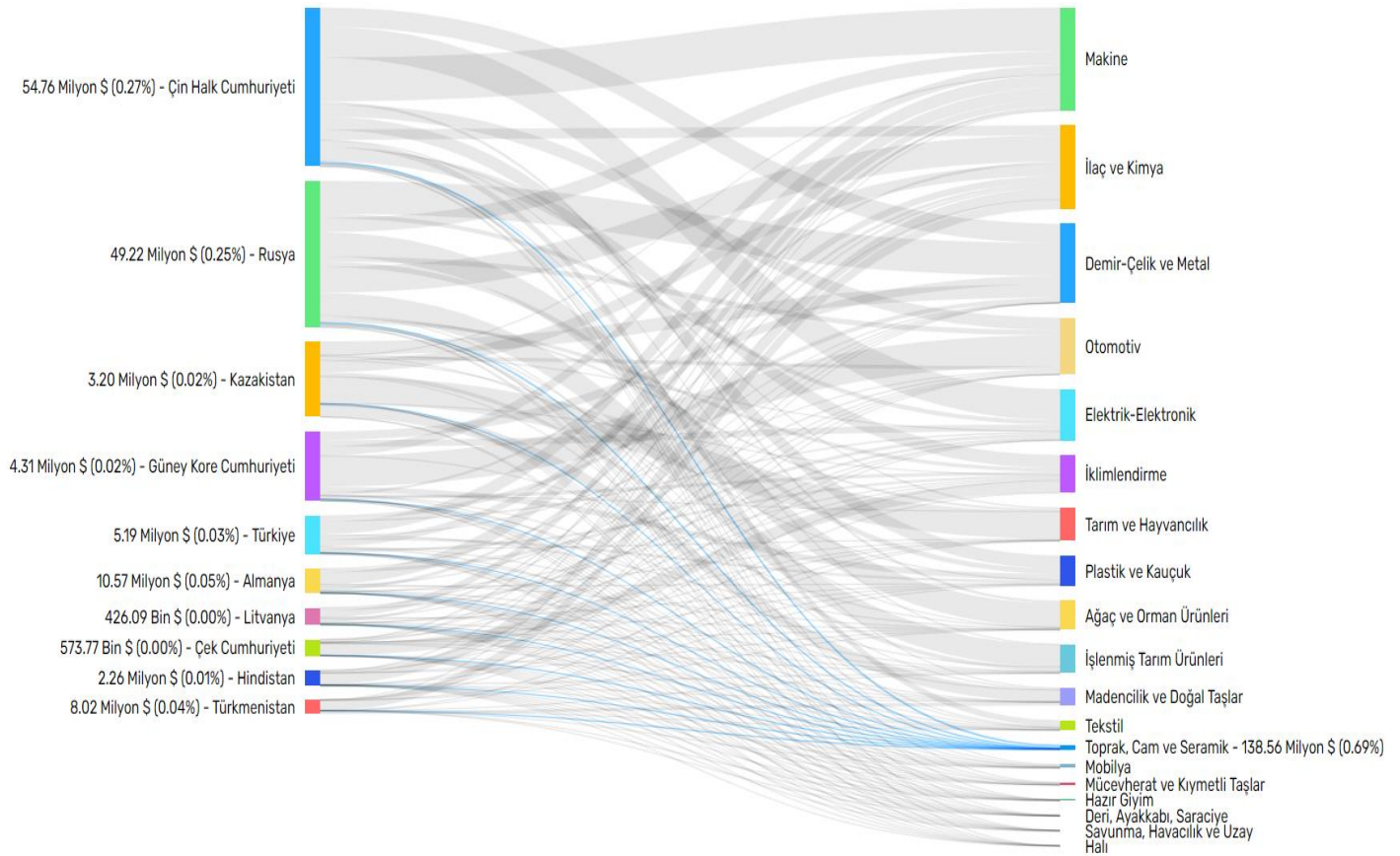
10 - Hazır Giyim



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	630720	Cankurtaran yelekleri ve kemerleri
2	610910	Tişört, fanila, atlet, kaşkorse vb. giyim eşyası; pamuktan (örme veya kroşe)
3	630790	Dokumaya elverişli maddelerden diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)
4	610343	Erkek/erkek çocuk için pant.,askılı tulum,kısa pant.ve şort sent.liflerden (örme veya kroşe)
5	630240	Masa örtüleri (örme veya kroşe)
6	620729	Erkek/erkek çocuk için gece gömlek ve pijama; dokunabilir diğer maddeden
7	620640	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs, sentetik/suni lif.
8	610990	Tişört, fanila, atlet, vb. giyim eşyası; dokumaya elverişli diğer maddelerden (örme veya kroşe)
9	610722	Erkek/ erkek çocuk için gece gömlekleri ve pijamalar; sentetik ve suni liflerden (örme veya kroşe)
10	610120	Erkek/erkek çocuk için Paltolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anorak, rüzgarlık, vb. eşya; pamuktan (örme/kroşe)

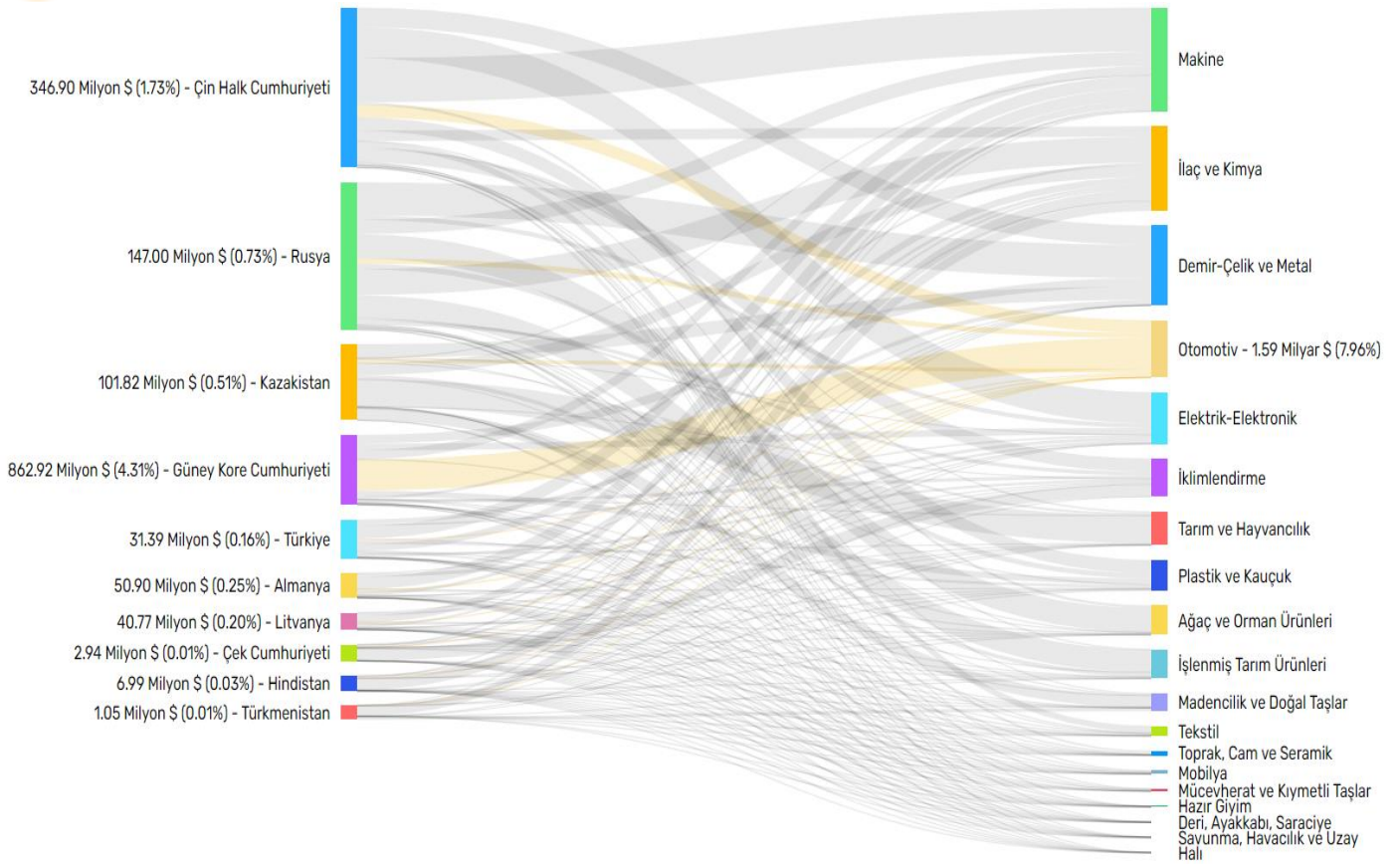
12 - Toprak, Cam ve Seramik



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	701919	Diğer iplikler ve kırılmış iplikler
2	681299	Amyant ve amyant karışımlarından diğer eşya
3	701710	Eritilmiş kuvars/silisten laboratuvar, eczane eşyası vb
4	680421	Bileği çarkı, taşı vb.; aglomere edilmiş sentetik/tabii elmastan
5	681293	Amyant ve amyant karışımlarından sıkıştırılmış amyant lif conta
6	680423	Bileği taşları, matkap uçları, bileği çarkları vb. (tabii taşlardan)
7	701959	Cam liflerinden dokunmuş diğer mensucat
8	680710	Asfalttan/benzeri maddeden eşya (çatı/bina yüzeylerinde kullanılan)
9	680422	Aglomere diğer aşındırıcılardan, seramikten değirmen taşı vb
10	701322	Camdan ayaklı bardak (kurşun kristalden)

 13 - Otomotiv

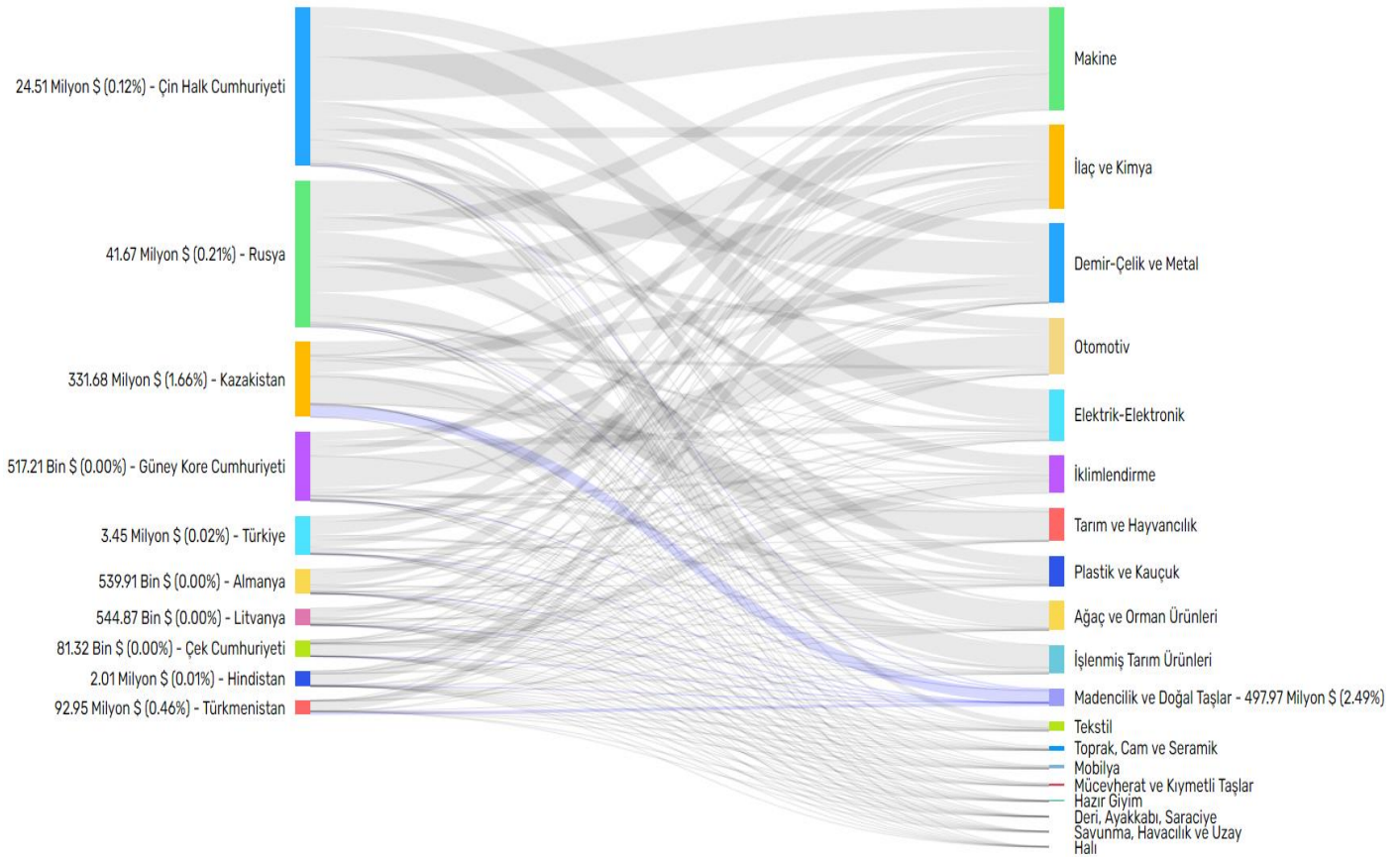


Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	870600	Kara taşıtları için motorlu şasiler
2	860630	Kendinden boşaltma tertibatlı vagonlar
3	870191	Traktörler (8709 pozisyonuna giren traktörler hariç); motor gücü <= 18 kW
4	870410	Karayolu dışında kullanılan damperler
5	870230	Hem benzinli hem de tahrik gücü veren elektrik motorlu taşıtlar; kapasitesi >=10 kişi
6	870899	Kara taşıtları için diğer aksam, parçaları
7	871680	Diğer taşıtlar
8	860691	Örtülü/kapalı vagonlar
9	870830	Kara taşıtları için fren ve servo-frenler vb. aksam, parçaları
10	871690	Römork, yarı römork vb. taşıtların aksam-parçaları



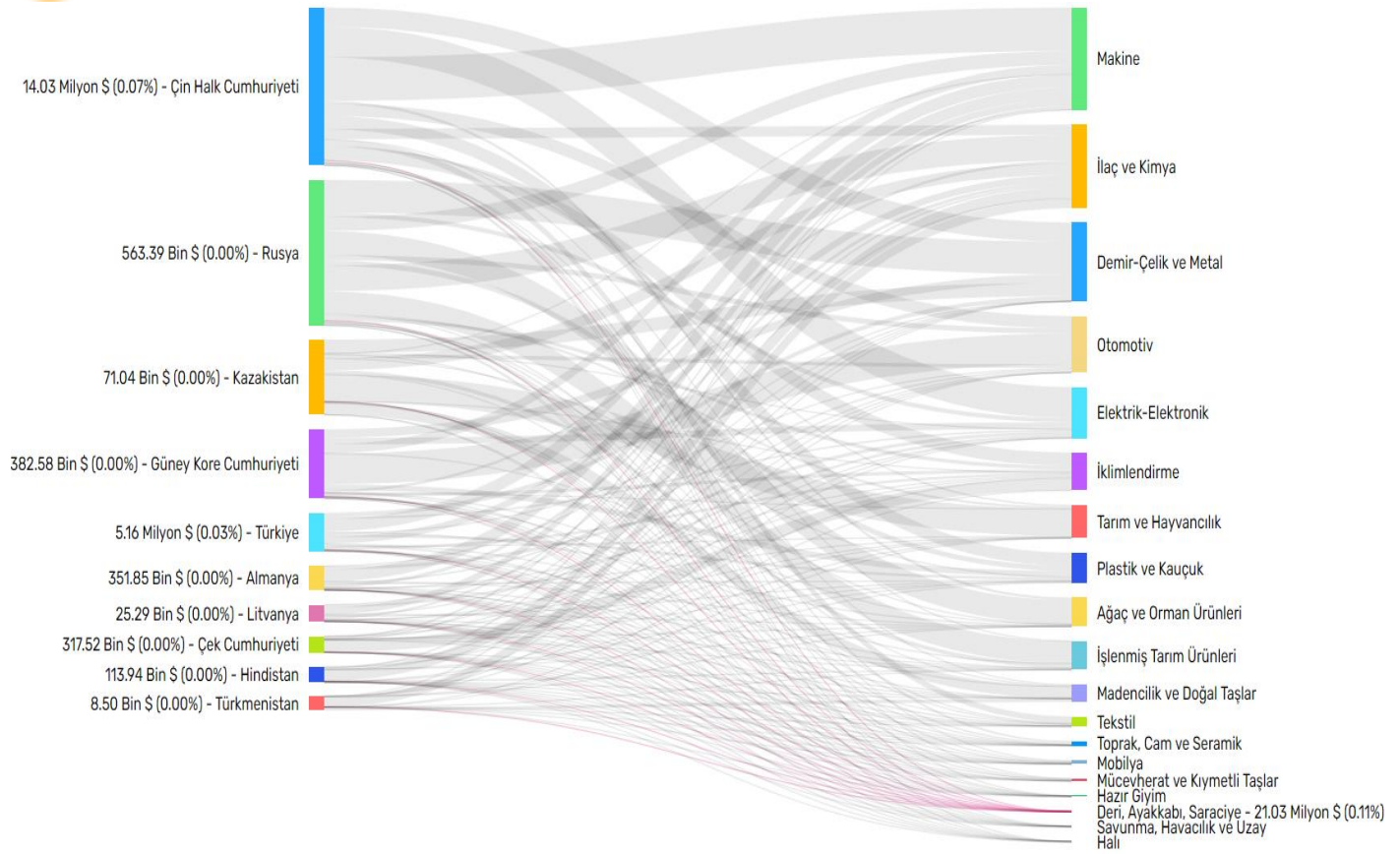
14 - Madencilik ve Doğal Taşlar



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	252610	Tabii steatit; ezilmemiş, toz haline getirilmemiş
2	252620	Tabii steatit (sabun taşı) ve talk; ezilmiş/toz haline getirilmiş
3	250490	Tabii grafit; diğer hallerde
4	250700	Kaolin ve diğer kaolinli killer
5	680530	Tabii/suni aşındırıcı toz/küçük taneler (mesnedi diğer maddeler olan)
6	251741	Mermerin granül, parçacık ve tozları
7	680520	Tabii/suni aşındırıcı toz/küçük taneler (mesnedi sadece kağıt/karton olan)
8	262029	Metalleri/metal bileşiklerini içeren kül, kalıntı (içeriği kurşun olan)
9	251749	Diğer taşların tozları
10	251810	- Dolomit; kalsine edilmemiş

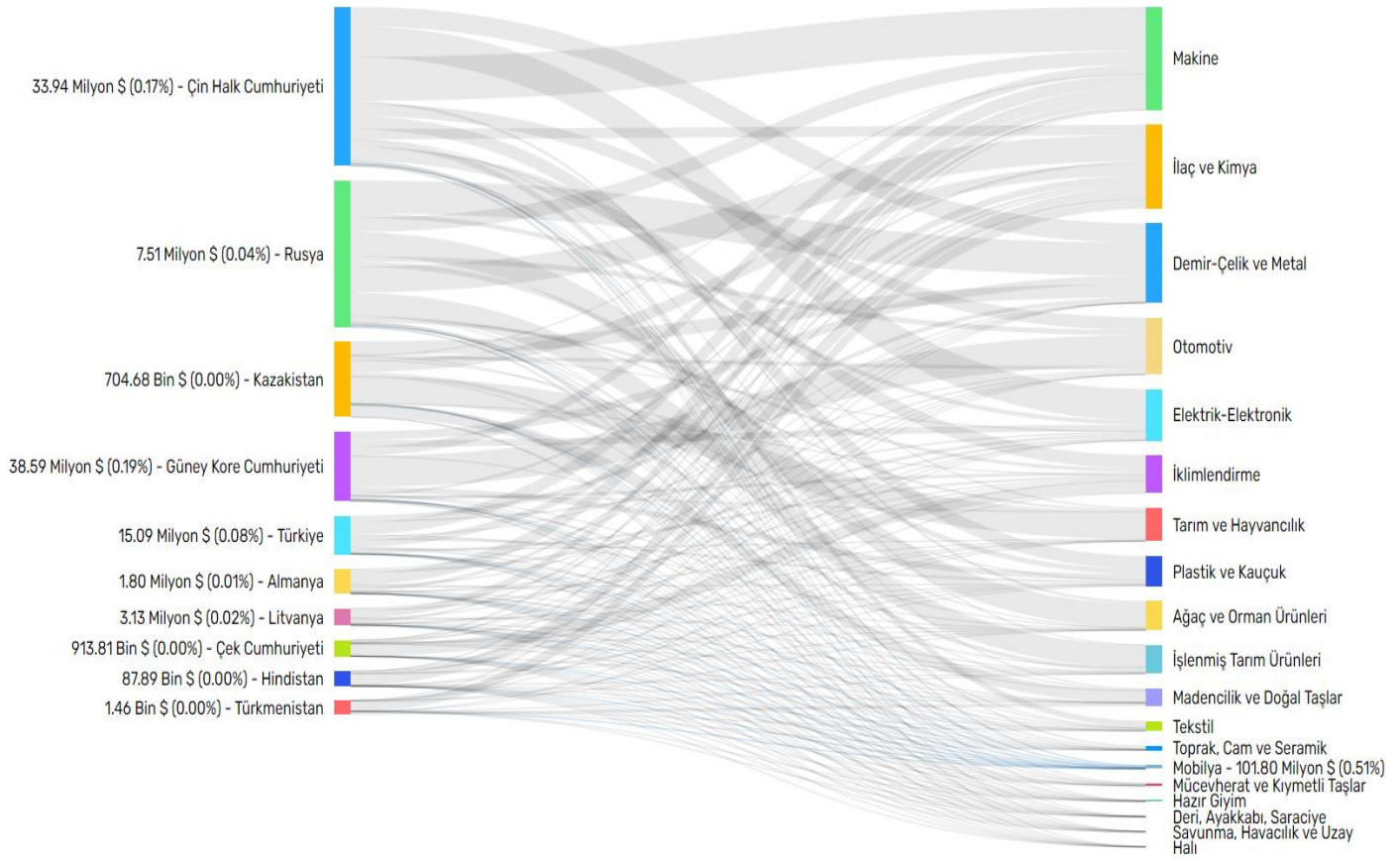
 15 - Deri, Ayakkabı, Saraciye



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

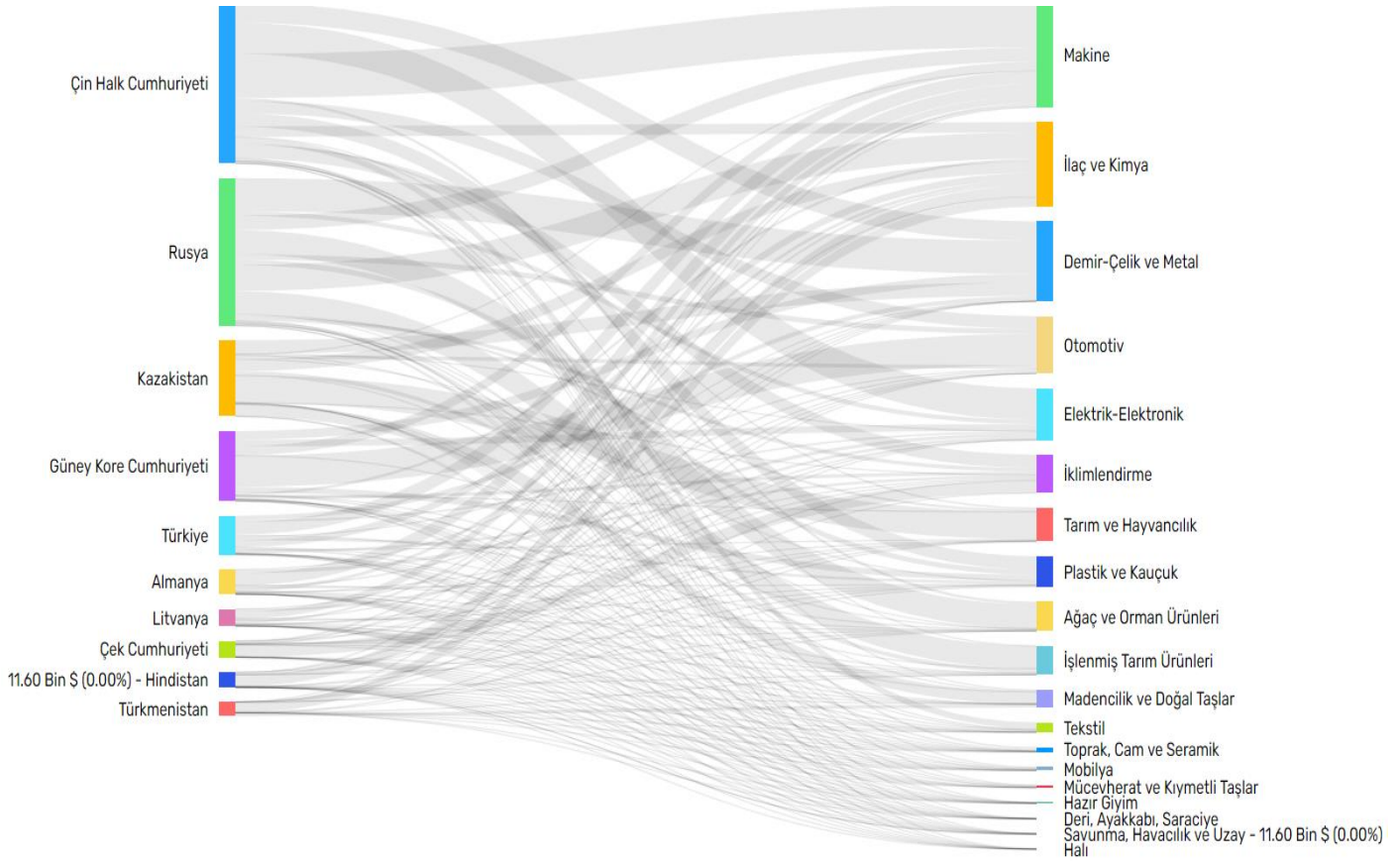
S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	411410	Güderi
2	640610	Ayakkabı yüzleri vb. aksamı
3	640690	Ayakkabı için diğer aksam
4	610712	Sığır (buffalo dahil) ve atların dabaklanmış ve hazırlanmış bütün haldeki yarma post ve derileri
5	640620	Dış taban ve topuklar
6	650610	Koruyucu başlıklar
7	640299	Ayakkabı; dış taban yüzü kauçuk, diğer
8	640192	Ayakkabı; bileği örtüp dizi örtmeyen su geçirmez
9	640312	Ayakkabı; kayak, kuzey disiplini kayak (yüzü deriden)
10	640419	Tabanı kauçuk/plastik, yüzü dokuma maddesi diğer ayakkabı

16 - Mobilya



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	940350	Yatak odalarında kullanılan türden ahşap mobilyalar
2	940360	Diğer ahşap mobilyalar
3	940540	Diğer elektrik lambaları, aydınlatma cihazları
4	940161	Ahşap iskeletli oturmaya mahsus içleri doldurulmuş, kaplanmış diğer mobilyalar
5	940130	Yüksekliği ayarlanabilen döner koltuk-sandalyeler
6	940510	Avizeler; duvar, tavan için aydınlatma cihazları
7	940320	Diğer metal mobilyalar
8	940390	Diğer mobilyalara ait aksam, parçalar
9	940490	Şilte, yorgan, yastık, puf, diz-ayak örtüleri, minderler vb.
10	660320	Şemsiyelerin bir araya getirilmiş tel mesnetleri

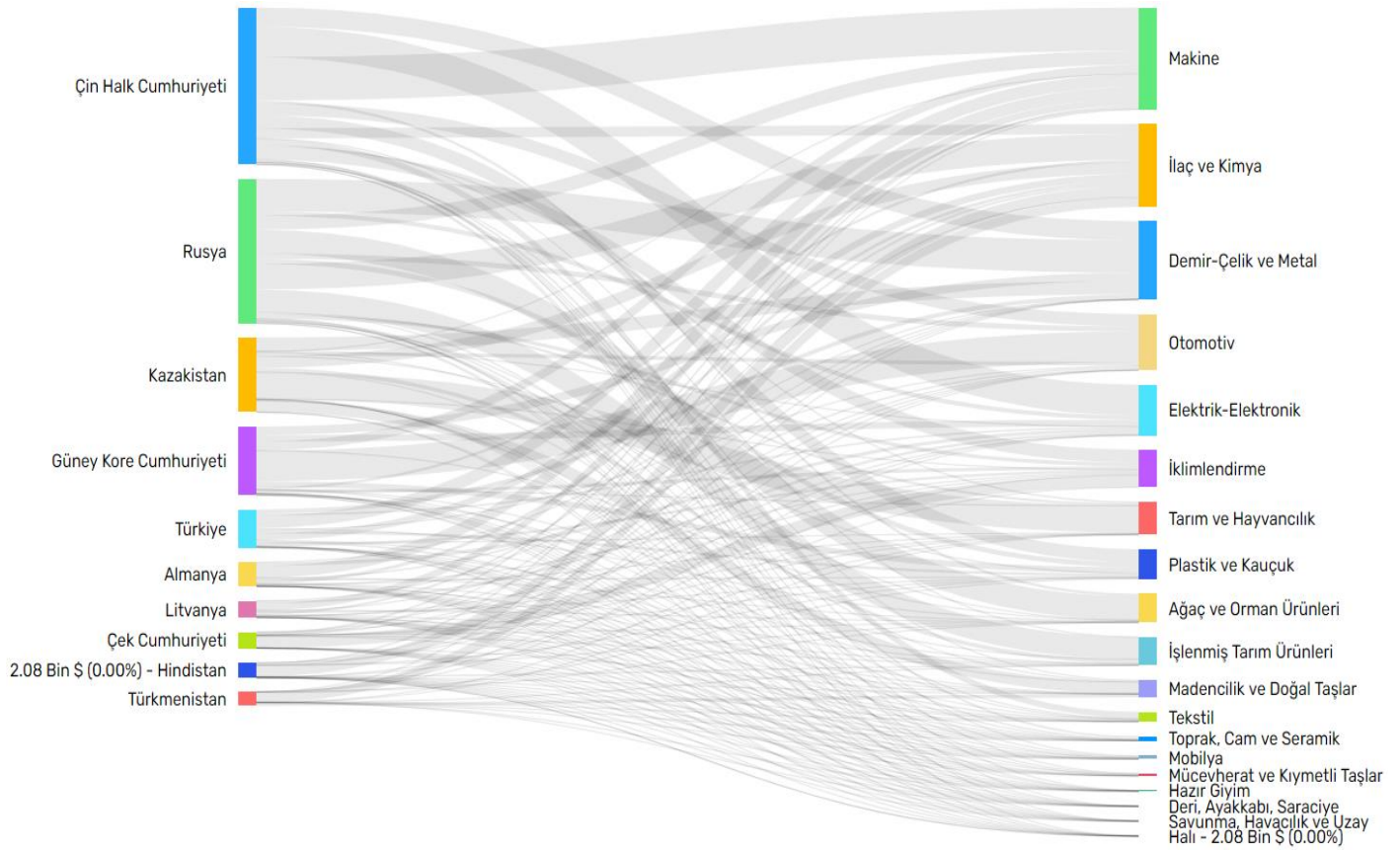


Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	930400	Diğer silahlar (yaylı, havalı/gazlı tüfek ve tabancalar, cop vb.)
2	841121	Turbopropeller (gücü=<1100kw)
3	930621	Av tüfeği için fişekler
4	852692	Uzaktan kumanda etmeye mahsus telsiz cihazları
5	840721	Deniz taşıtları için kıvılcım ateşlemeli motorlar-dıştan takmalı
6	930320	Diğer spor, av veya hedef için yivsiz tüfekler (yivli-yivsiz kombine namlulu olanlar dahil)
7	852610	Radar cihazları
8	930520	93.03 pozisyonlarında yer alan tüfekler için aksam parça ve aksesuar
9	880330	Uçak ve helikopterlerin diğer aksam ve parçaları
10	852691	Hava, deniz trafiğine yardımcı radyo cihazları



18 - Halı

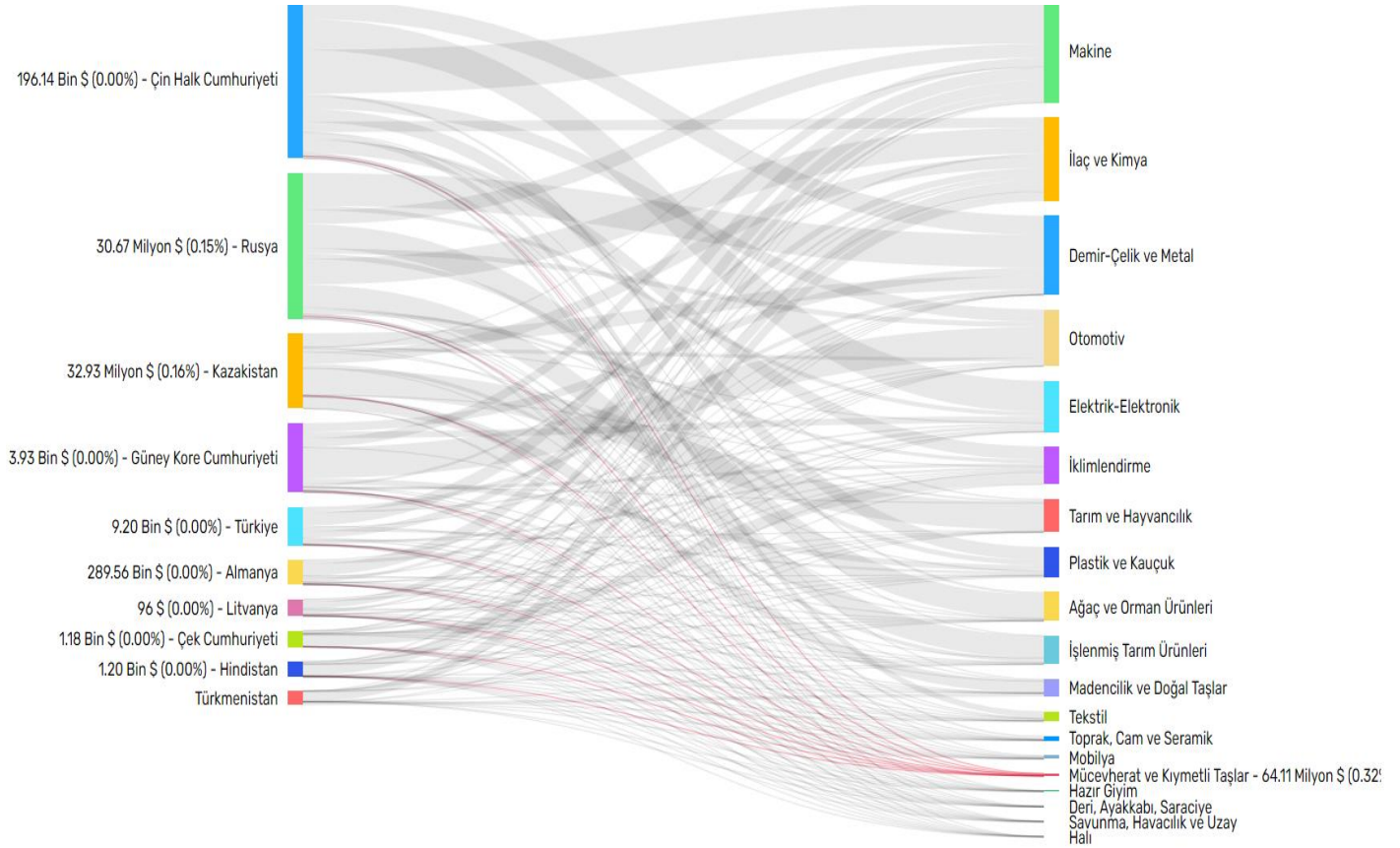


Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	570242	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan
2	570291	Yer kaplaması (yün/ince kıldan, havsız, hazır eşya, tuftesiz/flokesiz)
3	570231	Yün/ince kıldan yer kaplamaları (tuftesiz veya floke edilmemiş)
4	570232	Halılar ve diğer yer kaplamaları; sent. / suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olmayan
5	570320	Naylon/diğer poliamidlerden tuftesiz halı (yer kaplamaları)
6	570500	Diğer halı ve yer kaplamaları (dokumaya elverişli diğer maddelerden)
7	570241	Yün/ince kıldan kadife şeklinde dokumalar (hazır eşya halinde)
8	570292	Yer kaplaması (sentetik/suni maddeden, havsız, hazır eşya, tuftesiz/flokesiz)
9	570299	Yer kaplaması (diğer maddelerden)
10	570249	Yer kaplamaları (havlı, hazır eşya, tuftesiz/floke edilmemiş)



19 - Mücevherat ve Kıymetli Taşlar



Sektör içinde potansiyeli en yüksek ürünler

S.NO	GTİP	AÇIKLAMA
1	710229	Diğer elmaslar (sanayide kullanılan)
2	711031	Rodyum (işlenmemiş/pudra halinde olanlar)
3	711719	Adi metalden (kaplanmış olabilir) diğer eşya
4	711711	Adi metallerden kol düğmeleri vb. düğmeler
5	710691	Gümüş (ham)
6	710813	Altın (diğer yarı işlenmiş şekilde)
7	711021	Paladyum (işlenmemiş/pudra halinde olanlar)
8	711311	Gümüşten mücevherci eşyası, aksamı (kıymetli metallerle kaplı/yaldızlı/değil)
9	711790	Diğer taklit mücevherci eşyası
10	710692	Gümüş (yarı işlenmiş)

STRATAJİK PAZARA GİRİŞ KRİTERLERİ

Anlaşmalar ve Vergiler

Özbekistan ile Türkiye arasında Serbest Ticaret anlaşması bulunmadığından Özbekistan'a yapılan ihracatlar gümrük vergisine tabidir. Özbekistan ile Türkiye arasında "Çifte Vergilendirmeyi Önleme" anlaşması yürürlüktedir.

Özbekistan'da Katma Değer Vergisi (KDV) standart oranı %20'dir. Sigortacılık, çoğu finansal hizmet ve uluslararası taşımacılık hizmetleri KDV'den muaftır. Tütün ürünleri, mücevher, benzin, alkollü içecekler gibi bazı ürünlerde KDV'ye ek olarak Tüketim Vergisi uygulanmaktadır. Tüketim Vergisi oranı, ürünün türüne bağlı olarak %5 ile %70 arasında değişmektedir.

Kurumlar Vergisi standart oranı %14'tür. Özbekistan vatandaşları veya ülkede 183 gün ve üstü süreyle kalan kişiler için uygulanan Gelir Vergisi standart oranı %12'dir.

Standartlar ve Kurallar

Özbekistan'da yiyecek, alkollü ve alkolsüz içecekler, tütün ürünleri, gübreler, farklı tipte petrol yakıtları için zorunlu sertifikasyona tabi ürünlerdir. Uzstandart, Özbekistan'da standardizasyon metroloji ajansıdır. Bu ajans, sertifikasyon için genel kurallar belirlemekte, yönetmelikler hakkında resmi bilgi yayımlamakta, zorunlu sertifikasyona tabi ürünlerin listesini tayin etmekte ve ülkeyi Uluslararası Standartlar Organizasyonu (ISO) ve Uluslararası Yasal Metroloji Örgütü (OILM) nezdinde temsil etmektedir.

Paketleme ve Etiketleme

Özbekistan'a ihraç edilecek ürünler için üreticilerin içerik, menşei ülke, üretim ve son kullanma tarihi ve tüketim damgası bilgilerini bulundurması gerekmektedir. 2019 yılında yürürlüğe giren yeni yönetmelik ile ürünlerin kimlik doğrulaması için kullanılan ve özel işaretleyiciler ile edinilen etiketler de gereklilikler arasına eklenmiştir.

Özbekistan için yapılacak paketleme ve etiketlemeler için Özbekçenin yanı sıra ülkede kullanımı yaygın olan Rusça ve bazı bölgelerde konuşulan Tacik dili çevirileri eklenmesi faydalı olacaktır.

Pazara Giriş Yolu

Acenteler ve distribütörler: Özbekçe dil engelini aşmada etkili bir seçenek olan yerel acente ve distribütörler ile yapılacak anlaşmalarda hukuksal farklılıklardan etkilenmemek açısından Özbek pazarına hakim bir firmadan/kişiden hukuk danışmanlığı alınması faydalı olacaktır.

Doğrudan satış: Coğrafi yakınlığımız açısından çekici bir seçenek olan doğrudan satış opsiyonu, beraberinde Özbekçe dil bilme veya tercüman kullanma zorunluluğunu getirmektedir. Özbekistan Yabancı Sermaye Kanunu çerçevesinde satış için kurulacak yabancı şirketin başlangıç sermayesinin en az 400.000.000 Sum (yaklaşık 40.000 ABD Doları) değerinde olması, kuruculardan birinin yabancı tüzel ya da özel kişilik olması ve yabancı yatırım sermaye payının en az %15 oranında olması gerekmektedir.

E-ticaret: Özbekistan e-ticareti az gelişmiş bir pazar olsa da, ülkede bu pazarı geliştirmeye yönelik merkezi adımlar atılmaktadır. Özbekistan Cumhurbaşkanı'nın Mayıs 2018'de onayladığı, "E-ticaretin Hızlanmasına Yönelik Tedbirler Hakkında" kararnamesi ile 2018-2021 yılları arasında Özbekistan'da e-ticaretin geliştirilmesi programı başlatılmıştır. Ürünlerin Özbekistan'a ulaştırılması ve maliyetlerin ucuzluğu açısından çekici bir seçenek olan e-ticaret uygulanacak geliştirme programı ile gelecekte daha da avantajlı bir giriş yolu olacaktır.






İş Kültürü

Özbekistan'da dolaylı bir iletişim tarzı benimsenmiştir ve iş konuşulmadan önce aile ve çocukların sağlıkları hakkında, giriş niteliğinde sorular sorulması kibarlık göstergesi olarak kabul edilmektedir. Özbekler konuşmalarında yakın fiziksel mesafe kurmaktadırlar ve aynı cinsiyetten insanların dokunsal tavırlar sergilemesi ülkede olağan kabul edilmektedir. İş dünyasında dış görünüşe önem verilen Özbekistan'da toplantılara günlük kıyafetler ile katılmak saygısızlık olarak karşılanmaktadır. Özbeklerin dakiklik konusuna verdiği önemin düşük olması nedeniyle iş insanları toplantılara geç katılım gösterebilmektedir. Özbekistan'da şirketler ve kamu hizmeti ofisleri Pazartesi'den Cuma'ya sabah 9 ile akşam 6 arasında çalışmaktadır. Mağazalar ise haftanın her günü sabah 8 ile akşam 9 arasında açıktır

Ödeme Koşulları

Yatırımcılar konu ile ilgili düzenlemelere uygun olmak şartıyla döviz gelirlerini ya da ihracat kazançlarını para transferinde kullanabilmektedir. Şirketlerin yabancı para cinsinden kazançlarının %25'ini yetkili bankalar aracılığı ile resmi döviz kuru üzerinden yerel paraya çevirmesi zorunludur. Bazı küçük şirketler ve kârının en az %60'ı oranında mal ihracatı yapan yabancı sermayeli şirketlerin büyük bölümü bu kuraldan muaftır.

İKİLİ ANLAŞMALAR

 Serbest Ticaret Anlaşması	 Bölgesel Ticaret Anlaşması	 Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması	 Tercihli Ticaret Anlaşması	 Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması
---	--	--	--	---

ÜLKEDEKİ TEKNİK ENGELLER

Ülkedeki yetkili kurum ve kuruluşlar ile iletişim bilgileri

Özbekistan, ithalatta standardizasyon, ürün güvenliği, denetim sistemi ve kalite kontrolüne büyük önem vermektedir. Bu işlemler Uzstandart Devlet Standardizasyon, Metroloji ve Sertifikasyon Ajansı tarafından harmonize edilerek yürütülmektedir. Özbekistan'da yürürlükte olan teknik düzenleme ve standartların uluslararası ve AB standart, rehber ve dokümanları ile uyumlu olması için çaba sarfedilmektedir. Sorunlarla Uzstandart Devlet Standardizasyon, Metroloji ve Sertifikasyon Ajansı'na (www.standart.uz) ilgilenmektedir.

Ülkeye ihracatta zorunlu belgeler

İthalatçı firma malın menşee, ihracat ülkesi, güvenlik şartlarına uygunluğu vs. hakkında dokümanları Uzstandart Devlet Standardizasyon, Metroloji ve Sertifikasyon Ajansı'na vermek zorundadır. Ayrıca Tüketim malları ve beyaz eşya ürünlerinin Özbekçe olarak etiketlenme zorunluluğu bulunmaktadır. BDT ülkeleri ve TSE tarafından verilen seritifikalar Özbekistan'da kabul edilmektedir.

Diğer taraftan, Özbekistan'a yapılacak ihracatta gümrük otoritesi tarafından

- Kontrat.
- Uygunluk Belgesi

- Menşe Şahadetnamesi.
 - Kontratın Dış Ekonomik İlişkiler, Yatırımlar ve Ticaret Bakanlığı tarafından kayda alındığına dair sertifika ve ait olduğu bankadan hesaba konulduğuna dair tastikli kontrat.
 - Gümrük vergilerinin ve masraflarının ödendiğine ait Ödeme Belgesi.
- Gümrük vergilerinin ertelenmiş veya taksitli ödeme durumlarında, ödeme belgesi yerine bölgesel gümrük idaresinin yazılı belgesi, gümrük ödemelerini ödeyemeyeceği takdirde mal veya nakliye aracının garanti olarak konulduğu, bankanın garanti mektubu yada ödemesi gereken miktardaki paranın gümrük idaresi hesabına yatırılması gerekir.
- Gümrük Beyannamesi (aslı, gümrük otoritelerince onaylanmış fotokopisi veya ithalatçı beyanı).
 - Ulaşım ve Nakliye Belgeleri (Fatura/Invoice vs.),
 - Bitki Sağlığı Sertifikası; Karantina (Veteriner) Sertifikası, tahıl ürünleri için kalite belgesi (GTİP no: 071310 - 071333, 0713400000, 0713900000, 1001 - 1007, 100810000 - 100820000, 100890, 1101 - 1104, 1201, 1202, 120400 - 1207).
 - Lisans.
 - Gerekli durumlarda yetkili kurumlar izni aranmaktadır.

Zorunlu Belgelenmeye Tabi Ürünler

Zorunlu sertifikalandırmaya tabi ürünler listesi Özbekistan Bakanlar Kurulu tarafından yayınlanmaktadır.

Ülkede Ürünlerin Güvenliğinin Tespiti Amacıyla Kullanılan Sistemler ve Sorumlu Kuruluşlar

Özbekistan'a ithal edilen ürünlerin ilgili güvenlik şartlarına uygunluğunun denetimi genelde ithalat aşamasında yapılmaktadır.

Tüketim malları Uzstandart Devlet Standardizasyon, Metroloji ve Sertifikasyon Ajansı, eczacılık ürünleri Özbekistan Sağlık Bakanlığı, askeri mühimmat ve malzemelerin ithalatı ile ilgili denetimler ise Özbekistan Savunma Bakanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

Şüphe çekildiğinde daha çok transit taşınan kargo ürünleri tek tek aranmakta ve taşıma belgeleriyle uyumlu olup olmadığı kontrol edilmektedir.

Özbekistan'a yapılan ihracatta sevk öncesi inceleme zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak bu ülkeden yurtdışına ihracat yapıldığında yurtdışındaki ithalatçının talebine istinaden sevk öncesi inceleme yapılmaktadır.

Özbekistan'da SGS Uzbekistan, CBIS, Independent Inspection Services (IIS), Bureau Veritas Inspections Services Tashkent, Mega Expert Group, OMIC Tashkent, Rastameks Servis, Tashekspertiza, West Oil Gas Consulting gibi gözetim şirketleri zorunlu sevk öncesi inceleme işlemlerini yapmaktadır. Bu şirketlerin belirlenmeleri için genelde ihaleler açılmamaktadır. Ama ithalatçı firma isterse ihale ilanı verebilmektedir. (<http://www.goldenpages.uz/company/?Id=67123&CatId=3008>)

ETKİNLİKLER

FUAR ADI	TARİH	SEKTÖR	HEDEF ÜLKE	DESTEĞE ESAS TUTAR
Agroworld Uzbekistan-16. Uluslararası Tarım, Tarım Teknolojileri Hayvancılık ve Tavukçuluk Fuarı	2021-03-02 2021-03-04	Tarım ve Hayvancılık	-	3.290,00 TL
Uzbuild 2021	2021-03-16 2021-03-19	Madencilik ve Doğal Taşlar	-	3.015,00 TL
Uzmetalmashexpo 2021	2021-03-24 2021-03-26	Demir-Çelik ve Metal	-	1.672,00 TL
Uzfood 2021	2021-03-30 2021-04-01	Plastik ve Kauçuk	-	2.303,00 TL
Uztextile Expo 2021	2021-04-13 2021-04-15	Tekstil, Halı ve Ev Tekstili	-	2.641,00 TL
Uztextile Expo 2021	2021-04-13 2021-04-15	Deri, Ayakkabı, Saraciye	-	2.641,00 TL
Power Uzbekistan 2021	2021-05-18 2021-05-21	Elektrik-Elektronik	-	3.177,00 TL
Mebelexpo Uzbekistan	2021-05-26 2021-05-28	Mobilya	-	2.462,00 TL
Agro Pack Uzbekistan	2021-06-10 2021-06-12	İşlenmiş Tarım Ürünleri	-	2.073,00 TL

TİCARET MÜŞAVİRLİKLERİMİZ VE ATAŞELİKLERİMİZ

TAŞKENT BÜYÜKELÇİLİĞİ

Abdullah Yavuz TÜRKER

Ticaret Müşaviri

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor Akademik Yahya Gulomov Küçesi
No: 87 TASHKENT / UZBEKISTAN

✉ taskent@ticaret.gov.tr

☎ 00 998 71 233 2919

☎ (IP Tel) 0 312 204 81 06

☎ (Fax) 00 998 71 233 91 76

TAŞKENT BÜYÜKELÇİLİĞİ

Hüseyin Ersin TOPALOĞLU

Ticaret Müşaviri

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor Akademik Yahya Gulomov Küçesi
No: 87 TASHKENT / UZBEKISTAN

✉ taskent@ticaret.gov.tr

☎ 00 998 71 233 2919

☎ (IP Tel) 0 312 204 81 06

☎ (Fax) 00 998 71 233 91 76